اولدوز او کارغان

صمد بهرنګی

ژباړه: م.ف. ناساز

اولدوز او کارغان

صمد بهرنگي

کاظم – د ماشومانو دوست –
او
روح انګيز ته، چې موږ ته ښه ماشومان
وروزي.
په دې هیله، چې په ګټوالي کې یې ژوند زموږ نه
ښه وي.

ب

اولدوز او کارغان

صمد بهرنگی

ژباړه:م.ف.ناساز

سمون:ویاړ

برېښنايي خپرېدنه او بياکتنه: چنګابښ ۱۴۰۳

لړلیک

د اولدوز څو خبرې ۱
د کارغانو د مور پیدا کېدل ۳
«ښاغلی کارغه» وپېژنو ۸
خوندورې غمې ۱۲
د کب پر سر شورماشور او د کارغه د مور د اعدام حکم ۱۵
د کارغه مور په ډېرو شیانو پوهېږي او له مرگه نه ډارېږي ۱۷
له «یاشار» سره لنډ ملاقات ۱۹
د کارغانو د مور اعدام ۲۱
د اولدوز پرېشانه خوب ۲۲
د ښاغلي کارغه د زړه خواله او د کارغه د مور د نیول کېدو څرنگوالی ۲٤
کور قرنطین کېږي ۲۹
د خپگان او اندېښنې، د ولږې او ډار ورځې ۳۱
د ښاغلي کارغه د آزادولو پلان ۳۳
له زندان څخه د ښاغلي کارغه د آزادۍ لپاره قتل ۳۵
هوښیار ماشومان، ناپوه پلار او میندې تېر باسي ۳۹
واوره، ساړه، بېکاري او انتظار ٤۳
نذر او سوالونه د مړینې مخه نشي نیولای، د کارغه د مور یاد ٤٦
سخت ژمی تېرېږي ٤۷
د پسرلي هوا ٤۸
څوك د کارغانو په ژبه پوهېږي؟ ٤۹
د کارغانو راستنېدنه ۵۱
د تېښتې قرار، تېښته د بېرته راستنېدو د پاره ۵٤
«انا» د تېښتې لار او طریقه ښيي ۵۷

کارغان کوښښ کوي، ماشومان سخت زيار باسي، کاروانه پر مخ ځي........... ۵۹
د اولدوز د سفر ملګرى ۶۱
د کبانو غله، د وږيو غله، بې اغېزه دعاګانې ۶۳
ياشار له موره اجازه اخلي... ۶۵
د حرکت ورځ ۶۸
هغوى چې له زړونو خبر نه دي، وايي: اولدوز لېونې شوې ده ۶۹
ښه او مهربانه مور ۷۰
حرکت ۷۱
د شهيدو او ناکامو ملګرو په ياد، چوشکونه لېرې وغورځوئ! ۷۵
د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار، غرمښته کارغان ۷۷
د ملګرو ليك ۷۷

د اولدوز څو خبرې

ماشومانو،سلام! زما نوم اولدوز دی. مانا یې ده ستوری. سږکال مې لس کاله پوره شو. دا کیسه چې لولی زما د سرگذشت یوه برخه ده. ښاغلی«بهرنگ» یو وخت زموږ د کلي ښوونکی و. زموږ په کور کې اوسېده. یوه ورځ ما ورته خپل سرگذشت ووایو. د ښاغلي «بهرنگ» خوښ شو او وې ویل: که اجازه راکړی، ستا او د کارغانو پر سرگذشت به کیسه ولیکم او کتاب به ترې جوړ کړم. ما ومنله خو په څو شرطونو: لومړی دا چې زما کیسه یوازې ماشومانو دپاره ولیکي، ځکه چې د لویانو حواس دومره گډوډ دي، چې زما په کیسه نه پوهیږي او خوند ترې نه اخلي. دوهم دا چې، زما کیسه هغو ماشومانو د پاره ولیکي، چې یا غریب وي او یا هم ډېر نازولي نه وي. نو، لاندېنې ماشومان حق نلري زما کیسې ووایي:

۱- هغه ماشومان، چې له نوکر سره ښوونځي ته راځي. ۲ - هغه ماشومان، چې په گران بیه موټرونو کې ښوونځي ته راځي. ښاغلی «بهرنگ» ویل، چې په غټو ښارونو کې شتمن ماشومان همداسې کوي او پر ځان ډېر نازېږي.

دا هم باید ووایم چې تر اووه کلنۍ پورې له مېږې سره وم. دا کیسه هم د هاغه وخت ده. خپله مور مې په کلي کې وه. پلار مې طلاقه کړی وه. د پلار کور ته یې شړلې وه او بله ښځه یې کړی وه. پلار مې په یو دفتر کې کار کاوه. هاغه وخت موږ په ښار کې ژوند کاوه، چې یو کوچنی ښار وو او لا یې یوازې یو واټ درلود. له څو کالو وروسته زه هم کلي ته لاړم.

په هر حال، ښاغلي «بهرنګ» قول راکړ، چې له دې وروسته زما د غټې نانځکې کیسه ولیکي. هیله من یم چې زما له سرګذشت نه ډېر څه زده کړې.

ستاسو ملګرې - اولدوز

د کارغانو د مور پیدا کېدل

اولدوز په کوټه کې ناسته وه. بهر ته یې کتل. مېره یې حمام ته تللې وه. ور یې قلف کړی وو. اولدوز ته یې ویلي وو، چې له ځایه ونه ښوري. که نه، نو راځي او پلار ته یې وایي. اولدوز په کوټه کې ناسته وه. کتل یې. فکر یې کاوه. د غټانو په شان په فکر کې وه، نه ښورېده. د مېرې نه ډېره ډارېده. د نانځکې په فکر کې هم وه. نانځکه یې نوې ورکه کړې وه. زړه یې دومره خپه وو، چې د ویلو نه دی. څو کرتې یې ګوتې وشمېرلې. وروسته د کړکۍ خوا ته راغله. حوصله یې بایللې وه. ناڅاپه یې ولید، چې یو تور کارغه د حوض په غاړه ناست دی، اوبه څښي. یوازیتا یې هېره شوه. زړه یې خلاص شو. کارغه سر راپورته کړ. سترګې یې په اولدوز ولګېدې. غوښتل یې والوزي. اولدوز فکر وکړ چې کارغه خاندي. خوشاله شوه. ورته یې وویل:ښاغلی کارغه، د حوض اوبه چټلې دي، که ویې څښې ناروغه به شې.

کارغه بیا وخندلی او ټوپ یې کړ او رامخ ته شو. وې ویل: نه زړګیه! مورې کارغانو ته فرق نه کوي. له دې نه ډېر ناولي شیان خورو او هیڅ راباندې نه کیږي. بله دا چې ما ته «ښاغلی کارغه» مه وایه. زه ښځه یم. څلور اولاده لرم. ما ته د «کارغه مور» وایه.

اولدوز پوه نشوه، چې د کارغه کوم ځای ښځې ته پاتې کیږي. دومره مهربانه وه، چې اولدوز غوښتل ویې نیسي او مچ یې کړي. سمه ده چې کارغه ښکلی نه و، بدرنګه هم و، خو مهربانه زړه یې درلود. که لږ مخې ته راغلی وی، اولدوز نیولو او مچوی یې.

د کارغانو مور بیا هم مخې ته راغله او وې ویل: ستا څه نوم دی؟

اولدوز ورته خپل نوم ووایه. بیا د کارغه مور پوښتنه وکړه: اوس ته څه کار کوې؟

اولدوز وویل: هیڅ، مېرې مې دلته پرېښې یم او تللې حمام ته. ویلي، و نه ښورېږم.

د کارغه مور وویل: ته خو د لویانو په شان فکر کوې. ولې لوبې نه کوې؟

اولدوز د خپلې غټې نانځکې په فکر کې شوه. اسوېلې وکړ. بیا یې کړکۍ خلاصه کړه، چې غبر یې بهر ته ووځي او وې ویل: د کارغه مورې، څه نه لرم چې لوبې ورباندې وکړم. یوه غټه نانځکه مې درلوده، چې ورکه شوه. نانځکې مې خبرې کولې.

د کارغه مور د سترګو اوښکې د ځانګ په څوکه پاکې کړې، ټوپ یې کړ او د کړکۍ په خوله کې کېناسته. اولدوز لومړی وډار شوه او څنډې ته شوه. بیا دومره خوشاله شوه چې څه به وایي او رامخې ته شوه. د کارغه مور وویل: ملګري او همزولي هم نه لرې؟

اولدوز وویل: «یاشار» شته. خو هغه هم اوس ډېر لږ وینم. ښوونځي ته ځي.

د کارغه مور وویل: راځه دواړه لوبې وکړو.

اولدوز د کارغانو مور په غېږ کې ونیوله. سر یې ورته مچ کړ. مخ یې ورته مچ کړ. بڼکې یې ځیرې وې. د کارغه مور پښې راټولې کړې وې، چې د اولدوز جامې ناولې نشي. اولدوز یې مښوکه هم ښکل کړه. مښوکې یې د صابون بوي کاوه. وې ویل: د کارغه مورې، ستا صابون ډېر خوښېږي؟

د کارغه مور وویل: په صابون پسې مرم.

اولدوز وویل: مېره مې په قهرېږي که نه، نو، یوه کلچه مې درته راوړله خوړلې به دې وی.

د کارغه مور وویل: پټ یې راوړه. مېره دې نه پوهېږي.

اولدوز وویل: ته نه ورځې ورته یې نه وایی؟

د کارغانو مور وویل: زه؟ زه د چا چغلي نه کوم.

اولدوز وویل: مېره مې وایي: «ته چې هر کار وکړی، کارغه راځي ماته یې وایي.»

د کارغه مور د زړه له کومې وخندل او وې ویل: دروواغ وای زړگیه، زما دې په دې تور سر قسم وي، زه د چا چغلي نه کوم. اوبه څښل بهانه کوم، د حوض غاړی ته راځم. بیا صابون او کب غلا کوم او بېرته ځم.

اولدوز وویل: د کارغانو مورې، غلا ولې کوئ؟ گناه لري.

د کارغه مور وویل: زړگیه، مه ماشومه کېږه، گناه څه ته وایي؟ گناه خو دا ده چې غلا ونه کړم او زه او اولاد مې له ولږې مړه شوو. زړگیه گناه خو دا ده چې گېډه مړه نه کړم. گناه دا ده چې صابون د پښو لاندې پروت وي او زه ورږې پاتې شم. زما دومره عمر شوی دی، چې په دې خبرو پوه شم. په دې هم ته پوه شه، چې په دې تشو نصیحتونو د غلا مخه نیول کېدای نشي او تر هغه چې هر څوك د ځان دپاره کار کوي، غلا به هم وي.

اولدوز غوښتل لاړه شي یوه چکۍ صابون غلا کړي او د کارغانو مور ته یې ورکړي. مېرې یې خوراکي شیان په الماری کې ایښودل او الماری به یې قلفوله، خو صابون به یې نه پټوه. د کارغه مور یې د دروازې غاړې ته

پرېښوده او خپله پخلنځای ته لاړه. یوه چکۍ صابون یې واخیست او رایې وړ.

ماشومانو، بده ورځ په سترګو ونه وینئ! اولدوز ولید چې د کارغانو مور وتلی ده او مېره یې هم د کړکۍ خوا ته راروانه ده. د حمام کځوړه یې په تخرګ کې نیولی ده. مخ یې تك سور وو. اولدوز ډېره بده ګیره شوې وه. مېرې یې له کړکۍ نه سر دننه کړ او چیغه یې کړه: اولدوز، بیا څه شوي چې کور لټ په لټ کوئ؟ درته مې نه وو ویلي و نه ښورېږی، ها؟

اولدوز څه ونه ویل: مېره یې لاړه، چې د ور قلف بېرته کړي او ونوځي. اولدوز په توندۍ صابون د کمیس لاندې وواهه، په یوه ګوټ کې کېناسته. مېره یې ورننوتله او وې ویل: ووایه، څه پسې ګرځېدې؟

اولدوز یو دم وویل: مورې...ما مه وهه! په ورکې شوې نانځکې پسې مې ګرځېدم. مېرې یې د اولدوز نانځکه بدې شوه. د اولدوز غوږ یې ونیو او کش یې کړ او وې ویل: سل کرتې مې درته ویلي د ناولې نانځکې خیال دې له سره وباسه! پوهېږئ؟

له هغې وروسته، مېره یې پخلنځای ته لاړه چې ځانته چای دم کړي. اولدوز میتیازې بهانه کړې انګړ ته لاړه اخوا دېخوا یې وکتل، ویې لید د کارغه مور په بلۍ ناسته ده، سترګې پر لار ده. صابون یې یووړ او د ګلانو او بوټو لاندې یې کېښود، د کارغه مور ته یې سترګه ووهله چې راشه صابون دې واخله. د کارغه مور ډېره په کراره راکوزه شوه او لاړه د ګلونو او بوټو منځ کې پټه شوه. اولدوز ورنه پوښتنه وکړه: د کارغه مورې، یو بچې دې راولئ چې ما سره لوبې وکړي؟

د کارغه مور غلې وویل: له غرمې نه وروسته منتظره اوسه، که مېړه مې راضي شو، راولم يې. صابون يې پورته کړ، والوتله او لاړه.

اولدوز آسمان ته سترګې نيولې وې. کله چې کارغه لېرې ووت د خوشالۍ نه يې په ټوپونو شروع کړه، ګنې چې خبرې کوونکی نانځکه يې موندلې وي. ناڅاپه مېرې يې ورباندې چيغه کړه: جينې، ولې ګډېږې؟ دننه راشه، ګرمي دې وهي. زه دې د پالنې وس او حوصله نلرم.

د غرمې د ډوډۍ وخت وو. اولدوز راغله او په کوټه کې کېناسته. څو دقيقې وروسته يې پلار د دفتر نه راغی. حال يې خراب وو. د اولدوز د سلام ځواب يې هم ورنکړ. په ناپرېمنځلو لاسونو په دسترخوان کېناست او په خوړلو يې شروع کړه، لکه چې بيا د دفتر رئيس ورته څه ويلي ول. لږ پاتې وو، چې د سرو شو کچالانو بوي اولدوز بېهوشه کړي. د پلار خوړلو ته يې کتل او د خولې لاړې به يې تېرولې. نه يې شو کولای څه شی واخلي او ويې خوري. مېرې به يې تل ويل:کوچنيان حق نلري په خپله ځانته خواړه راواخلي. بايد لويان ورته په لوښې کې خواړه واچوي او ويې خوري.

«ښاغلی کارغه» وپېژنو

د سنبلې میاشت وه، د غرمې ډوډۍ چې به یې وخوړله، پلار او مېرې ته به یې خوب ورتلو، بیده کېدل به. اولدوز هم مجبوره وه بیده شي. که نه، نو پلار یې ورته قار کولو، ویلی: کوچنیان باید د غرمې ډوډۍ وخوري او بیده شي. اولدوز هېڅکله نه پوهېده چې ولې خامخا بیده شي. له ځان سره یې ویل:نن ورځ نشم بیدېدلای، که بیده شم د کارغه مور راځي، ما به ونه ویني، بچی به بېرته بوځي.

د کوټې په آخر کې وغزېده او ځان یې په بیدو کې واچاوه. کله چې پلار او مېره یې خوب یووړل، ورو ورو یې قدمونه اېښودل او بهر راووتله، د توت تر ونې لاندې سیورې ته کېناسته.درې کرتې یې گوتې شمېرلې وې چې کارغه راورسېد. لومړی په بلۍ کېناست، اولدوز ته یې وکتل. اولدوز ورته اشاره وکړه چې راکوزېدای شي. د کارغه مور راغله څنگ ته یې کېناسته. یو ښه وړوکی کارغه یې هم له ځان سره راوړی و. وې ویل: ډارېدم چې بیده به یې.

اولدوز وویل: هره ورځ بیدېدم. نن مې پلار او مېره بیده شول، خو زه بیده نشوم.

د کارغه مور وویل: آفرین، ښه کار دې کړی. بیدېدو ته لا وخت ډېر دی. که د ورځې بیده شی، نو د شپې به څه کوئ؟

اولدوز وویل:دا مې مېرې ته ووایه...وړوکی کارغه دې ماته راوړئ؟ څومره ښه دی!

د کارغه مور خپل بچی د اولدوز په لاس کې ورکړ. ډېر مینه اخیستونکی وو. ناڅاپه اولدوز اسوېلی وکړ. د کارغه مور وویل: ولې دې اسوېلی وکړ؟

اولدوز وویل: نانځکه مې رایاده شوه. کاشکې خوا ته مې وای، درې واړو به لوبې کولی.

د کارغه مور وویل: غم یې مه کوه. زما مشره لمسۍ په دې څو ورځو کې هگۍ اچوي او بچیان راوړي. یو به یې درته راوړم. دری تنه به شی.

اولدوز وویل: ته په خپله بل بچی نه لری؟

د کارغه مور وویل: ولې، لرم یې. دری نور هم لرم.

اولدوز وویل: نو ته یې راوړه.

د کارغه مور وویل: خو زه یوازې پاتې کېږم. د کارغانو پلار هم شته، اجازه نه راکوي. دا مې هم چې درته راوړی، تر اوسه خبرې نه کوي، په پښو ځي، الوتلای نشي. تر یوې اونۍ پورې به خبرې وکړي. دوه اونۍ وروسته الوتلای شي. پام کوه چې دوه اونۍ وروسته والوزي، که نه، نو بیا هېڅکله الوتلای نشي. یاد یې لره.

اولدوز وویل: که وانه الوزي، څه به وشي؟

د کارغانو مور وویل: ښکاره ده چې مري. پوهېږې چې کوم خواړه ورکړی؟

اولدوز وویل: نه، نه پوهېږم.

د کارغه مور وویل: د ورځې یوه ټوټه صابون، لږه غوښه او داسې نور. که کیېداې شوه، کله کله هم یو وړوکی کب. په حوض کې خو کبان ډېر لری. چینجي هم خوري، پنیر هم خوري.

اولدوز وویل: ډېر ښه.

د کارغه مور وویل: مېره دې اجازه درکوي چې ویې ساتی؟

اولدوز وویل: نه، د مېرې سترګې مې په دې قسم شیانو بدې لګي، باید پټ یې کړم.
د کارغه بچی د اولدوز په لمن کې غورېده او خوله به یې وازوله.د دې د لاسو ګوتې به یې نیولې او رودلې به یې. وړې سترګې یې ځلېدلې. پښې یې نرې وې. لکه د اولدوز د ګوتو په شان، بڼکې یې نرمې وې د مور د بڼکو په شان ځیږې نه وې. د مور نه یې هم ښکلې وو.
د کارغه مور وویل: ښه، غواړې چېرته یې پټ کړی؟
اولدوز د دې فکر نه وکړی. په فکر کې لاړه چې چېرې یې پټولی شي. هېڅ چېرې.
وې ویل: د ګلانو او بوټو لاندې به یې پټ کړم.
د کارغه مور وویل: داسې نشې کېدای، مېره دې ویني. د دې نه سربېره، کله چې ګلان اوبه کوي، بچی مې لمدېږي او یخنې یې کېږي.
اولدوز وویل: نو چېرته یې پټ کړم؟
د کارغه مور آخوا دېخوا وکتل او وې ویل: د زینې لاندې ښه ځای دی.
زینه بام ته جوړوي. په وړو ښارونو او کلو کې دغه شان زینې ډېرې دي. د زینې لاندې د چرګانو کوډګۍ وه. کوډګۍ دننه هواره وه. د کارغه بچی یې هلته کېښود او ور یې پسې بند کړ چې پیشو رانشي او وې نه خوري او مېره یې هم پوه نشي.
د ور لاندې یو سوری وو او د کارغه بچي سا اخیستلای شوه.
اولدوز د کارغه مور ته وویل: د کارغه مورې، نوم یې څه دی؟
د کارغه مور وویل: ورته "ښاغلی کارغه" وایه!
اولدوز وویل: هلك دی؟

د کارغه مور وویل: هو.
اولدوز وویل: له څه نه معلومېږي چې هلك دی؟ کارغان خو ټول یو شان دي.
د کارغه مور وویل: تاسې داسې فکر کوی. که لږ ځیر شی پوهېږئ چې هلك دی که جینی. سر او مخ یې وروښود. هاخوادېخوا لږ نور هم وغږېدل او سره جلا شول. اولدوز کوټې ته لاړه، پرېوتله، سترګې یې پټې کړې. کله چې مېره یې راویښه شوه، ګوري چې اولدوز لا اوس هم بیده ده. خو اولدوز رښتیا نه وه بیده شوی. خوب نه ورتلو. د ښاغلي کارغه په فکر کې وه. د سترګو لاندې یې مېرې ته کتل او په زړه کې یې خندل.

خوندورې غنې

څو ورځې تېرې شوې. اولدوز ډېره تازه او خوشاله وه. مېرې او پلار يې تعجب کاوه. يوه شپه مېرې يې پلار ته وويل: نه پوهېږم په دې جينۍ څه شوي، تل خاندي او ګډېږي. پخوانی حال يې نه دی. بايد د کار سته مته يې پيدا کړو.
اولدوز دا خبرې واورېدلې، له ځان سره يې وويل: بايد لا احتياط وکړم.
هره ورځ دوه درې کرتې ښاغلي کارغه ته ورښکاره کېده. کله چې څوک نه ول، ښاغلی کارغه به يې د کوډګۍ نه رااووست او لوبې به يې ورسره کولې.
اولدوز ښاغلي کارغه ته ژبه وريادوله. د کارغه مور به هم کله کله راتله. زوې ته به يې څه راوړل، لکه يوه ټوټه غوښه، صابون او داسې نور. يوځل يې دوه غنې راوړې وې. غنې د کارغه مور په پښو کې نښتې وې، لاس او پښې يې وهلې خو خلاصېدای نه شوې. څه اوږدې پښې يې درلودلې.
اولدوز ورځخه ډار شوه. د کارغه مور وويل: زړګيه مه ډارېږه. وګوره بچې مې هغه څنګه خوري.
رښتيا هم د کارغه بچي په ډېر خوند وخوړلې. بيا يې مښوکه څو کرتې د ښي او کيڼې خوا نه پر ځمکه راکښله او وې ويل: مورجانې، بيا يې هم راته راوړه. ډېرې خوندورې وې.
مور يې وويل: ښه، بيا يې هم راوړم.
اولدوز وويل: زموږ په پخلنځي کې دا ډېرې دي. درته رابه يې راوړم.
د کارغه بچي ناړې تېرې کړې او مننه يې وکړه.

له دغې ورځې وروسته اولدوز هاخوا دېخوا گرزېده، د غنو ښکار به یې کاوه، د کمیس په جیب کې به یې اچولې، ټنې به یې ورپسې تړلې چې ونه ووځي. بیا به یې په یو سم وخت کې وړې او د کارغه بچې ته یې ورکولې. البته دا د هغه په خواړو کې نه راتلې. دا د پټاسو، نقلو او شیرینې او داسې نورو پر ځای وو.

د کارغه مور ویلي وو که ژوندي خواړه ونه خوري، خامخا مري. هېڅ شی یې ژوندی ساتلای نشي. هېڅ شی، خو یوازې خواړه یې ساتلی شي.

یوه ورځ د غرمی د ډوډۍ پر وخت، مېرې یې ځو غنې ولیدلې چې لاس او پښې یې ماتې دي او پر دسترخوان روانې دي. اولدوز پوه شوه چې د دې له جیبه راوتلې دي.

زړه یې ډب ډب شروع کړ. لومړی یې وغوښتل راټولې کړي او په جیب کې یې واچوي بیا یې فکر وکړ ښه ده، ځان نانگاره کړي. مېرې د پښو نه ونیولې او بهر ته یې وغورځولې او بلا په خیر تېره شوه.

له غرمې ډوډۍ وروسته اولدوز د کارغه بچي ته ورغله، چې پاتې غنې ورته ورکړي. مخکنې یوه دوه غنې یې هم د انگړ له غاړو څنډو نه موندلې وې، یوه یې په دوو گوتو ونیوله چې د کارغه د بچي په خوله کې یې ورکړي. دا یې د کارغه د مور نه زده کړي ول، چې څنگه یې په خپلې منښوکې سره د بچي په خوله کې خواړه ورکړل.

د کارغه بچي غوښتل غنې ونیسي چې یو دم یې سر تا وکړ او وې ویل: اولدوزجانې، نه یې خورم.

اولدوز وویل: آخر ولې، زما کوچنی کارغه؟

د کارغه بچي وویل: نوکان دې وگوره څه ډول دي؟

اولدوز وویل: ولې څه ډول دي؟
د کارغه بچي وویل: اوږده، ناولي، تور! ډېر وبخښه اولدوز بي بي. ته‌وکې کوم خو زه نشم کولای هغه خواړه وخورم چې... پوهېږې اولدوز بي بي نو؟
اولدوز وویل: پوهېږم. له تا نه ډېره مننه کوم چې زما عیب دې راته مخامخ ووایه. زه به له دې نه وروسته په دې ناولو نوکانو خواړه ونه خورم. باور وکړه.

د کب پر سر شورماشور او د کارغه د مور د اعدام حکم

په حوض کې څو سره او کوچني کبان ول. شپږمه یا اوومه ورځ وه، چې اولدوز یو کب ونیو او د کارغه بچې ته یې ورکړ او هغه وخوړو. دا لومړی کب وو، چې خوړو یې. د مور نه یې اورېدلي وو، چې د ماهي ښکار او خوړل ډېره مزه لري خو لیدلې یې نه وو چې څنګه خوړل کېږي. د ده مور د اولدوز د مېرې په شان نه وه. په ډېرو شیانو پوهېده. په دې پوهېده، چې څه شی یې زوي ته ښه دی او څه شی ورته بد دی.که د کارغه بچي ورنه بد شي غوښتلو، نو ورته نه ګورېدله.ویل به یې چې:زویه! دا درته نه راوړم ځکه چې دا یا هغه ضرر لري. که فلانی شی وخوری نو ښه قاغ قاغ نشې کولای. ځکه چې غږ دې نښلي، او...

خپل بچي ته به یې د ټولو شیانو علت وایه. خو مېره داسې نه وه. تل به یې په توندخویي سره ویلی: اولدوز فلانی کار مه کوه. فلانی شی مه خوره. فلانی ځای ته مه ځه. داسې مکوه، هغسې مکوه. سمه کښېنه. په جګ آواز خبرې مکوه. ولې پس پس کوی او داسې نورې خبرې. مېرې یې هېڅکله نه ویل، چې مثلاً ولې په لوړ آواز خبرې ونه کړي، ولې باید غرمه بیده شي. اولدوز لومړی فکر کاوه چې ټولې میندې د مېرې په شان دي.

وروسته چې د کارغه له مور سره آشنا او بلده شوه، فکر یې هم بدل شو.

مېره یې چې سبا ته پوه شوه، چې یو کب نشته، چیغې یې آسمان ته پورته شوې. د غرمې ډوډۍ پر وخت یې مېړه ته وویل: دا کار، د کارغه کار دی. هاغه کارغه، چې راځي او د ډنډ د غاړې نه صابون پټوي. ډېر چاغ دی. که وې نیسم پر دار یې ځړوم. پهانسي کوم یې.

د کارغه مور ته يې بدې بدې کنځلې هم وکړې. اولدوز غلې وه، که څه يې ويلې، مېره يې پوهېدله چې دا له کارغه سره اړيکې لري. په تېره بيا چې يوه ورځ مخکې نژدې وو د ډنډ پر غاړه يې گير کړي.

مېړه يې وويل: کارغان ټول ناولي دي. ټول غله دي. په ټول عمر کې مې يوه ښه کارغه ندی ليدلی. ښه ده، څارنه يې کوه، که نه، نو يو کب به هم په ډنډ کې ترې پاتې نشي.

مېرې وويل: هو، بايد څارنه يې وکړم، اوس چې د ماهيانو په خوند يې شوخند وهلی، زړه يې غواړي چې ټول يې وخوري.

اولدوز په زړه کې د خپلې مېرې په کم عقلتوب وخندلې. ځکه چې کارغان غاښونه نه لري. دا خبره د کارغه مور په خپله کوله.

د کارغه مور په ډېرو شیانو پوهېږي او له مرګه نه ډارېږي

غرمه، د کارغه مور راغله. ټول بیده ول. دواړه د توت د ونې د سیورې لاندې کېناستل، اولدوز ورته ټول شیان وویل:

د کارغه مور وویل: فکر یې مکوه. که مېړه دې وغواړي ما ونیسي سترګې به یې راوباسم.

وروسته یې د کارغه بچی د کوډګی نه راوویست. اوس د کارغه بچي خبرې کولې – البته د اولدوز او د کارغانو د مور په شان نه. خو د ځان په نسبت یې خبرې بدې نه کولې. لږ یې په ګلانو او بوټو کې ټوپونه ووهل، اخودېخوا وګرځېد، وزرې یې ووهلې او بیا د مور په څنګ کې کېناست. مور یې وروښودل چې څنګه خپلې وزرې په مښوکه کې ونیسي اووې څنډي.

د کارغه مور د کېنې څانګ لاندې ټپ درلود، هغه یې اولدوز او زوي ته ښکاره کړ. وې ویل: دا پنځوس ـ شپیته کاله پخوا ټپي شوی وو. د صابون غلا پسې تللې وم، صابون جوړونکي په کوتك ووهلم او ټپي یې کړم. پوره پنځه کاله تېر شول چې ټپ مې ښه شو. صحرایي میوې مې وموندلې او ومې خوړلې، اخر ښه شوم.

اولدوز د کارغه د مور د باسوادۍ او پوهې نه حیرانه شوه او هیله یې کوله چې کاشکې د دې په څېر مور یې درلودای. خپله مور یې نه یادېدله. یوازې یو ځل یې د مېرې نه اورېدلي وو چې مور هم لري. یوه ورځ د مېرې او پلار یې لانجه وه. مېرې یې وویل: لور دې هم کلي ته بوځه، مور ته یې پرېږده، زه نور د دې خدمت نشم کولی. همدا نن سبا زه د خپل بچي خاونده کېږم.

ربښتیا چې د مور ګېډه یې پړسېدلې وه او د زېږون وخت یې وو.

یو دوه ځلې د اولدوز تره هم ورته د مور څه خبرې کړې وې. تره یې کله کله د کلي نه ښار ته راتله او دوې ته به ورښکاره کېده. اولدوز دومره پوهېده چې مور یې په کلي کې اوسېږي او دا ورته گرانه ده. له هغې نه نوره خبره نه وه. دغه ورځ د کارغه مور اولدوز ښکل کړه، زوی یې ښکل کړ او والوتله او په بلې کېناسته چې د کارغانو ښار ته لاړه شي.

اولدوز وویل: زما سلام دې هغه بل زوي او د «کارغه پلار» ته ورسوه.

وروسته ورپه یاد شوه چې څه سوغات هم هلکانو ته ولېږي. چوشك یې د کمیس په جیب کې وو. مېرې ورته اخیستلی وو، هغه یې له جیبه راوویست پر زینه بلې ته وختله، د کارغانو مور ته یې چوشك ورکړ چې بچیانو ته یې ورکړي. دغه وخت د کارغانو مور والوتله او لاړه د یوې ونې په سر کېناسته. مخ یې اولدوز ته راواړه وو، قاغ قاغ یې وکړ، والوتله او له سترگو پناه شوه.

له «یاشار» سره لنډ ملاقات

اولدوز د بام پر سر ولاړه وه. همداسې یې لېرې لېرې کتل. ناڅاپه ورپه یاد شو، چې د مېرې له اجازې پرته بام ته ختلې ده. لږه ډار شوه. یو نظر یې شاوخوا کورونو ته وکتل. ربښتیا چې د بلې سر څومره ښکلی وو. د کینې خوا ګاونډې انګړ ته یې وکتل دلته د «یاشار» کور وو. یو دم «یاشار» ورو ورو راووت لاړ د سپي هغې کوډګې خولې ته کېناست چې تل به خالي وه. یاشار دوه دری کاله د اولدوز نه غټ وو. یو هوښیار او مهربانه هلك وو. اولدوز چې هر څه وکړل چې یاشار یې ووینې، ونشو. په جګه یې آواز هم نشو کولای. ناهیلې کېده چې یاشار سر راپورته کړ، هغه یې ولیده. اول حیران شو، بیا په خوشالۍ سره د دیوال بېخ ته راغی او وې ویل: اولدوز، ته دلته څه کوی؟

اولدوز وویل: زړه مې په تنګ شوی وو. ومې ویل لاړه شم د بام سر ته اخوادېخوا وګورم.

یاشار وویل: مېره دې چېرته ده؟

اولدوز هر څه هېر کړي ول، چې څنګه یې دا خبره واورېده ورپه یاده شوه چې د کارغه بچی یې د انګړ په منځ کې پرېښودلې دی.کېدای شي مېره یې راویښه شي بیا نو هغه وخت وای څومره بد کېږي!

په تندۍ سره د یاشار نه جدا شوه او راکوزه شوه. د کارغه بچی یې ونیو او کوډګې ته یې ننویست. غوښتل یې ور پسې بند کړي چې د مېرې غږ یې راپورته شو: اولدوز، لاړې په کوم قبر کې پټه شوې؟ ولې ځواب نه راکوئ؟

د اولدوز زړه ولوېد. اول یې څه نشو ویلای. بیا یې لږ لاس او پښې راټولې کړې او وې ویل: مورې دلته یم، میتازې کوم. مېرې یې نور څه ونه ویل. بلا په خیر او خوښۍ تېره شوه.

د کارغانو د مور اعدام

سبا سهار وختي اولدوز له خوبه راجگه شوه. د کارغانو مور قاغ قاغ کاوه او مرسته يې غوښتله. لکه چې څوك وژني او چيغې وهي. اولدوز په منډه انګړ ته راغله مېره يې وليده چې د توت د ونې لاندې ولاړه ده، د کارغانو مور يې له ونې را غورځنده کړې ده، قاغ قاغ کوي. مېره يې په لرگي وهي او کنځا ورته کوي، د مېرې مخ يې ټپي شوی و او وينې ترې څڅېدلې. کارغه وزرې ښورولې او قاغ قاغ کاوه، د پښو نه غورځنده وه.

اولدوز په خپله هم پوه نشوه چې د مېرې خوا ته يې څه وخت ورمنډه کړه پښې يې ورته ونيولې او وې چيچلې. مېرې يې چيغه کړه:...آخ او اولدوز يې له ځانه ېبرته کړه او د غوږ بېخ يې ورله په کلکه څپېړه وواهه. اولدوز وغورځېده سر يې په ډبرو ولگېد بی هوشه شوه او نوره پوه نشوه.

د اولدوز پرېشانه خوب

اولدوز ماسپښين سترګې وغړولې. څو کسه ګاونډيان هم ول. مېره يې سرته ناسته وه. په کاشوغه يې دوا په خوله کې ورڅڅوله. يوه سترګه او تندی يې ورته په سپين دستمال تړلی و. د اولدوز سترګو هر څه خړ خړ ليدل خو ورو ورو يې يو يو تن وپېژانده. ياشار يې هم وليد چې د مور څنګ ته ناست دی او ډډه يې ورته لګولی ده.

مېرې وليد چې اولدوز سترګې وغړولې. په وارخطايي وويل: شکر! سترګې يې وغړولې. نوره نه مري. اولدوز.... خبرې وکړه!...

اولدوز خبرې کولای نشوی. مېرې خوا ته يې مخ وګرځاوه. ناڅاپه د کارغه د مور قاغ قاغ له هرې خوا پورته شو. اولدوز د لېونۍ په شان د مېرې څنګ ته لاس واچاوه او چيغه يې کړه. خو سر يې داسې درد ونيو چې بې اختياره يې لاس وختل او غږ يې غلی شو. دغه وخت يې د ژړا هق هق جګ شو او وې ويل: د کارغه مور.... چېرته ده؟.... چېرته ده؟... د کارغه مور.... چېرته ده؟.... وړوکې کارغه څه شو؟.... مورې!.... مورې!....

ياشار د ټولو نه مخکې ورمنډه کړه. هر چا خبرې کولې او غوښتل يې هغه په کراره کړي. خو اولدوز های های ژړل. مېرې يې مهرباني کوله. کرار کرار يې خبرې کولې. ويلې: اولدوز جانې مه ژاړه. دارو دې وخوره ژر ښه کېږې.
اولدوز د ژړلو نه ستړې شوه او بيده شوه. خوب يې وليد چې د کارغه مور د توت له ونې ځوړنده ده، سا يې خيژي، وايي: اولدوز زه لاړم، زما خبرې هېرې نکړې، مه ډارېږه! اولدوز د ونې خوا ته منډه کړه. مېره يې سمدستي د ونې له شا نه راووتله. وغوښتل يې چې په لغته يې ووهي. اولدوز چيغه کړه

او په وېره له خوبه پاڅېده او د ژړا هق هق یې پورته شو. د غه وخت یې یوازې پلار او مېره مور په کوټه کې ول. بیا بیده شوه، لږ وروسته یې بیا هماغه خوب ولید. چیغه کړه او له خوبه راپاڅېده. تر شپې پورې همداسې پاڅېده او بیدیده. یو وار یې سترګې وغړولې، ګوري شپه ده. ډاکټر یې معاینه کوي. واورېدل یې چې پلار ته یې ډاکتر وایي: ټپ یې مهم نه دی. ژر ښه کېږي. خو جینې ډېره ډاره شوې، ټوپونه وهي. د څه شي نه ډېره سخته ډاره شوې. اوس ورته ستن وهم، په کراره او بیده به شي.

اولدوز وویل: زه وږې یم.

مېرې ورته شیدې راوړې. اولدوز شیدې وخوړې. ډاکټر ورته ستنه ووهله، بکس یې واخیست او لاړ.

اولدوز چت ته کتل او څه یې نه ویل. غوښتل یې د پلار او مېرې خبرې واورې خو ډېر څه یې وانه اورېدل. ژر خوب یووړه.

د ښاغلي کارغه د زړه خواله او د کارغه د مور د نیول کېدو ځرنګوالی

سبا سهار اولدوز ته د کارغه بچی په یاد شو. لاس یې ولړزېد او چای په بړستنه توی شو. مېرې سترګې برندې کړې خو څه یې ونه ویل. پلار یې ولاړ و. پتلون یې اغوستلو چې دفتر ته لاړ شي. اولدوز غوښتل چې پاځي او د کارغه بچي ته ورشي. خو عاقلانه کار نه و. هېڅ نه پوهېده چې د کارغه بچی ته به څه ورپېښ شوي وي، نه پوهېده د کارغه مور څنګه سهار وختي د مېرې په لاس کیوتې ده. مېرې یې د سترګې نه دستمال ابله کړی و. په مخ او وروځو یې د کارغه د مور د مښوکې ځای معلومېده.

پلار یې چې لاړ مېرې یې وویل: زه د یاشار مور ته ورځم ژر بېرته راځم. ډېر وخت وشو چې حمام ته نه یم تللې. دا ځل تا له ځان سره نشم بیولاې. غواړم وګورم د یاشار مور له ما سره حمام ته تلای شي.

مېره په رښتیا مهربانه شوی وه. هېڅکله یې له اولدوز سره دا ډول خبرې نه کولې. خو اولدوز نه غوښتل ورسره خبرې وکړي. بده یې شوه. یو دم یې یو څه په زړه کې راغله او وې ویل: مورجانې، اوس چې ته حمام ته روانه یې، یاشار ته ووایه چې دلته راشي، زه یوازې خپه کېږم.

مېرې یې وویل: یاشار ښوونځي ته ځي.

اولدوز څه و نه ویل. مېره یې لاړه. اولدوز پاڅېده او د کارغه بچي ته ورغله. د کارغه بچی اوږد غزېدلی و او ژړل یې او همدا چې اولدوز یې ولیده، وې ویل: آه، بالاخره راغلې!....

اولدوز وویل: ما و بخښه چې یوازې مې پرېښودلی وی.

د کارغه بچي وويل: اوس خو يو څه شی راوړه چې ويې خورم. بيا به خبرې کوو. ډېر وږی يم. ډېر تږی يم.
اولدوز لاړه او اوبه اوخواړه يې راوړل. د کارغه بچي څو مړی وخوړې او وی ويل: فکر مې وکړ چې ته هم زما مور پسې لاړې.
اولدوز وويل: مور دې چېرته لاړه؟
د کارغه بچي وويل: هېڅ چېرته، مېرې دومره ووهله چې مړه شوه، بيا يې په ډېرانه کې وغورځوله.
اولدوز ژړا بس کړه او وې ويل: څه پای او انجام! اوس به سپو ټوټې ټوټې کړي او خوړلی وي.
د کارغه بچي وويل: ممکنه نده. زموږ د کارغانو غوښه ترخه ده. سپی ان جرئت نشي کولای زموږ غوښې ته غاښ وروړي. زموږ مړی تر هغې پر ځمکه پروت دی څو وروست او تيت شي. اوس مې مور په ډېرانه يا بل ځای کې پرته ده او ورستېږي.
اولدوز ځان نشو ټينګولای، ژړل يې. د کارغه بچي هم وژړل. آخر اولدوز وويل: اوس مېره راځي، موږويني. زه ځم. وروسته له هغې چې مېره حمام ته لاړه. بيا تا پسې راځم.
د کوډګی ور يې وتاړه او لاړه د بړستنې لاندې وغزېده. مېره يې راغله کڅوړه يې واخيسته او لاړه. اولدوز په کراره زړه د کارغه بچي ته راغله. ښايسته لمر غوړېدلی و. د کارغه بچی يې راوويست. ور يې ابله پرېښود چې لمر کوډګی ته ورننوزي.
د کارغه بچي وزرې وځنډلې. مښوکه يې کيڼ او ښي خوا پر ځمکه راکښله او وې ويل: اولدوز جانې، رښتيا چې آزادي ښه شی دی.

اولدوز اسویلی وکړ او وې ویل: ته پوهېږئ مور دې سهار وختي څه پسې راغلې وه؟

د کارغه بچي وویل: پوهېږم.

اولدوز وویل: کولای شئ ما ته یې هم ووایئ؟

د کارغه بچي وویل: رښتیا دا ده چې راغلې وه ما بوځي او الوتل رازده کړي. لمرخاته ما ته راغله او وې ویل: نن د الوتلو ورځ ده، ورونه او خور دې بیایم او الوتل ورزده کوم. ته هم باید راشئ. وروسته درپسې راځم. ما مې مور ته وویل: اولدوز څنګه؟ نه یې خبروې؟

مور مې وویل: خبرووم یې. مور مې د کوډګی ور وتړلو او درغله تا خبر کړي. لږ وخت تېر شو خو ته بهر رانه وتلې. زه په کوډګی کې وم. ناڅاپه مې تر غوږ شو چې ونیسئ او وتړئ یې. مور مې چیغې کړی: «قاغ!.... قاغ!...» زړه مې وغورځېد. مور مې ویل: «مګر موږ په دې ښار کې د ژوند کولو حق نلرو؟ ولې نباید له هر چا سره چې وغواړو برالا دوستي وکړو؟» د ور د سوري لاندې مې وکتل و مې لید چې مور مې مېرې د غلبیل لاندې کړې ده. ښکاره وه چې د مور په خبرو مې نه پوهېده.

اولدوز بی طاقته شوه، په تندې یې پوښتنه وکړه: بیا څه وشو؟

د کارغه بچي وویل: بیا یې مور په پړي وتړله او د توت له ونې یې ځوړنده کړه. مور مې یو دم ټوپ کړ او د مېرې مخ یې په مښوکه وواهه او ټپي یې کړ. دغه وخت مېره په غصه شوه او په مور یې د کوتك په وهلو شروع وکړه.

اولدوز وویل: د کارغه مور نور څه ونه ویل؟

د کارغه بچي وویل: ولې نه، وې ویل چې ای ناپوهه مېرې، ته فکر کوئ چې د کارغانو غلا خوښېږي؟ که زه د خوراك څه ولرم چې خپله او د بچیانو

ګېډه مړه کړم، نو لېونی یم چې بیا هم غلا وکړم؟... خپله ګېډه مړوئ، فکر کوئ ټول ستاسو په شان دي!....
د کارغه بچی غلی شو. اولدوز ژړا بس کړه او پوښتنه یې وکړه: بیا څه وشو؟
د کارغه بچي وویل: بیا ته راووتلې. له یو کمیس سره... نور ته په خپله پوهېږې.
یوه شېبه دواړه غلي شول. اولدوز وویل: نو د کارغه مور لاړه او ژوند یې ختم شو! اوس څه کار وکړو؟
د کارغه بچي وویل: زه باید الوتنه زده کړم.
اولدوز وویل: سمه ده. زه په خپله هم په همدې فکر کې یم.
د کارغه بچي وویل: کاشکې پلار، ورونه، خور او انا مې پوهېدلای چې زه چېرته یم.
اولدوز وویل: هو، مرسته به یې راسره کړې وای.
د کارغه بچي وویل: په یاد دې دي مور مې ویلي که تر څو نورو ورځو الوتنه زده نه کړم، مرم؟
اولدوز وویل: په یاد مې دي.
کارغه بچي وویل: ته یې په دقیقو ورځو پوهېږئ؟
اولدوز په خپلو ګوتو شمېر وکړ او وې ویل: د شپږو ورځو نه زیات وخت نلرو.
د کارغه بچي وویل: ستا په فکر باید څه کار وکړو؟
اولدوز وویل: غواړې تا یاشار ته ورکړم، صحرا ته دې بوځي او الوتل درزده کړي؟
د کارغه بچي وویل: یاشار څوك دی؟
اولدوز وویل: همدا زموږ د کیڼې خوا ګاونډی.

د کارغه بچي وویل: که ښه وي زه څه نه وایم.
اولدوز وویل: ښه خو دی. راز ساتونکی هم دی، خو څنګه یې خبر کړو؟
د کارغه بچي وویل: همدا اوس بام ته وخېژه، ورته ووایه راشي او ما بوځي.
اولدوز وویل: اوس نه کېږي. ښوونځي ته تللی.
د کارغه بچي وویل: ښوونځی؟ د اوړي د رخصتیو لاتر اوسه څو ورځې پاتې دي.
اولدوز وویل: ته رښتیا وایې. مېرې راته درواغ ویلي دي. اوس ښوونځی رخصت دی. زه د بام سر ته خېژم، ته همدلته منتظر اوسه.
د زینې په دوهمې پوړۍ کې وه، چې د کوټې نه د پښې آواز راغی. اولدوز ژر د کارغه بچی په کوډګی کې کېښود. ور یې رابند کړ، کوټې ته لاړه د بړستنې لاندې وغزېده او انګړ ته یې کتل.

کور قرنطین کېږي

د سپي غپ غپ یې واورېد. دروازې آواز وکړ، پلار یې راغی. ورپسې اکا یې هم، د پلار وړوکی ورور یې. شا ته یې تور سپی هم راونووت. د سپي ځنځیر د اکا په لاس کې و.
پلار یې وویل: اوس نو هېڅ کارغه نشي کولای دلته پښې کېږدي.
اکا وویل: ژمی چې راغی باید راشم او بوېې ځم.
پلار وویل: بده نه ده. چې ژمی شو مور هم سپي ته ضرورت نلرو.
اکا وویل: اولدوز چېرته ده؟ له مور سره یې تللې ده؟
پلار یې وویل: نه، ناروغه ده، بیده ده.
د توت په ونې پورې یې د سپي ځنځیر وتړلو او اتاق ته راننوتل. اولدوز ته اکا گران وو. په دې خاطر چې د مور د کلي نه یې راتلو.
اکا د اولدوز پوښتنه وکړه، خو د مور یې څه ونه ویل. د پلار یې نه خوښېده چې څوک دې د ده په مخ کې د لومړی ښځې په اړه خبرې وکړي.
اکا د اولدوز پلار ته وویل: دفتر ته دې ببرته نه ځې.
پلار وویل: نه، اجازه مې اخیستی ده. وخت هم تېر دی.
له دې وروسته بیا د سپی او کارغانو خبرې شروع شوې. پلار د کارغانو بد ویل. د ساري په توگه یې ویل چې: کارغان ناولي او ډارن غلاجن دي. راځي غلا کوي خو ځنگه چې ووینې چې یو څوک ټیټېږي او ډبره او یو څه شی راخلي، نو ژر تښتي.
یو ساعت له غرمې نه تېر وو، مېره راغله، سپی لومړی وغرېد، خو چې کاکا د کړکۍ نه ورباندې غږ وکړ، غلی شو.

مېرى د کاکا نه مخ پټاوه، کاکا هم هغې ته نه کتل. سر یې ځوړند نیولی وو. اولدوز غلې ناسته وه، کاکا ته یې ډډه وهلې وه، ناڅاپه یې وویل: کاکا، نشی کولای چې سپی دې بېرته له ځان سره بوځی؟

پلار یې سترګې بټې کړې، کاکا اولدوز ته مخ کړ او پوښتنه یې وکړه: ولې یې بوځم؟ د اولدوز ژبه ونښتله، نه پوهېدله څه ووایي. آخر یې وویل: زه.... زه ډارېږم.

پلار وویل: غلې شه جینکۍ، ناز مه کوه!

کاکا وویل: زړګېه مه ډارېږه، ښه سپی دی. ورته وایم، تا به نه داړي.

پلار وویل: پرېږده یې، د سړي خبره نه مني، په خپله د سپي نه لا خوشې ده. ټول داړي. بی ځایه د غلاجنو کارغانو پلوي کوي. هېڅ نه ده معلومه چې د دغه ناولو حیواناتو نه یې څه لیدلي.

اولدوز نور څه ونه ویل، برستنه یې پر سر راکش کړه او بیده شوه، کله چې راویښه شوه ویې لیدل چې اکا یې تللی دی او سپی په انګړ کې غاپي او کارغان شړي.

له دغې ورځې ورسته کور قرنطین شو. هېڅ کارغه نشو راکوزېدی. ان اولدوز هم په وېره او ډار انګړ ته تلله. یوځل یې د پسه یوه ټوټه غوښه ښاغلي کارغه ته وړه چې تور سپي یې د لاس نه وتښتوله او ویې خوړه، اولدوز چیغه کړه او دننه ته یې منډه کړه.

د خپګان او اندېښنې، د ولږې او ډار ورځې

اولدوز له خوبه راپاڅېده. د مېرې د تندي تېپ ژر ښه شو، خو د اولدوز ټپ ډېر وخت ونیو چې روغ شو. د مېرې چلند بېرته بیا بدل شو. د پخوا لا زیاته به په اولدوز قهرېدله. د اولدوز د غاښونو ځایونه د هغې په ورون کې ښکارېدل.

د ښاغلي کارغه حالت ډېر خراب شوی وو، تل به وږی وو. اولدوز هر څومره چې زیار ویست پر وخت یې د هغه د پاره خواړه او اوبه نشو رسولای. څلور سترګي تور سپي ټول ځایونه لټول او هر ناآشنا غږ به یې څاره. د اولدوز او ښاغلي کارغه یوازینۍ هیله یاشار وو. که یاشار ورسره مرسته وکړي چارې به سمې شي. خو نه پوهېدل چې هغه څنګه خبر کړي. اولدوز د سپي له ډاره بام ته هم نه شوه ختلای. تور سپي به نه پرېښوده ورته به یې غپل، کېدای شو وېې داړي. تل به انګړ کې ګرځېده او هر څه به یې بویول.

د یاشار مور به کله کله د دوی کور ته راتله. خو څه به یې ورته نشو ویلای. معلومه نه ده چې هغه هم د مېرې ملګرې نه وي؟ د دې زمانې پر خلکو ژر باور نشي کېدای. اوس مېرې هېڅ وخت هغه له چا سره یوازې نه پرېښوده.

ورځې یو پر بل پسې تېرې شوې. پنځه ورځې په خپګان او اندېښنې کې تېرې شوې، یوه ورځ فرصت پاتې وو. اولدوز یوازې کولای شول په همدې ورځ ښاغلی کارغه والوزوي که نه نو مړ به شي، خو نه پوهېده چې څه ډول یې والوزوي؟

آخر فرصت پیدا شو او یاشار یې ولید. په همدغه ورځ مېرې غوښتل واده ته لاړه شي. اولدوز وویل: مورې، زه د سپي نه ډارېږم یوازې په کور کې نشم پاتې کېدای.

مېرې هغه له لاسه ونیوله او د یاشار مور ته یې وسپارله. اولدوز د زړه له کومې خوشاله وه. یاشار یې په کور کې ونه لیده. د هغه له مور نه یې پوښتنه وکړه: یاشار چېرته دی؟

مور یې وویل: ښوونځي ته تللی دی. پرون ښوونځی پرانیستل شوی دی.

اولدوز کېناسته او د یاشار انتظار یې کاوه.

د ښاغلي کارغه د آزادولو پلان

غرمه وه، یاشار په منډه منډه راغی، اولدوز یې چې ولیده، سور شو او سلام یې وکړ. اولدوز د سلام ځواب ورکړه. یاشار وړه خور هم درلوده، مور یې شیدې ورکولې چې بیده شي. اولدوز او یاشار انګړ ته لاړل.

اولدوز په کرار او غمجن آواز وویل: یاشار پوهېږې څه وشول؟

یاشار وویل: نه.

اولدوز وویل: ښاغلی کارغه مړي.

یاشار وویل: کوم ښاغلی کارغه؟

اولدوز وویل: زما ښاغلی کارغه.

یاشار وویل: مګر تا کارغه هم درلود؟

اولدوز وویل: هو، درلود مې. اوس څه کار وکړو؟

یاشار په هیجان سره پوښتنه وکړه: له کومه دې پیدا کړی دی؟

اولدوز وویل: بیا درته وایم، اوس وایم څه وکړو؟

یاشار وویل: له ولوږې نه مري؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: تبې شوی دی؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: نو بیا ولې مري؟

اولدوز وویل: الوتلای نشي. کارغه که وانه الوزي، خامخا مري.

یاشار وویل: ما ته یې را کړه زه به ورته الوتل زده کړم.

اولدوز وویل: د پوړۍ لاندې مې پټ کړی دی.

ياشار وويل: مېره دې خبره ده؟

اولدوز وويل: که پوه شي وژني يې.

ياشار وويل: بايد يو چل وکړو.

اولدوز وويل: لومړی بايد د سپي کار وکړو. غږ يې نه اورئ؟

ياشار وويل: ولې نه، اورم يې. سپی نه پرېږدي چې ښاغلی کارغه راوباسو. يوه دوه ورځې مهلت راکړه، زه فکر وکړم، پلان جوړ کړم، کار به يې وکړم.

اولدوز وويل: فرصت نه لرو، بايد همدا نن ښاغلی کارغه راوباسو، که نه نو مري. دا راته د کارغه مور ويلي و.

ياشار په هيجان راغلی و. احساس يې کاوه چې غټ کار يې مخې ته دی. په بيړه يې پوښتنه وکړه: دا د کارغه مور څوك ده؟

اولدوز وويل: د ښاغلي کارغه مور ده. دا درته وروسته وايم. اوس بايد يو کار وکړو چې ښاغلی کارغه مړ نشي.

ياشار وويل: له غرمې وروسته زه ښوونځي ته نه ځم، پټ څو او ښاغلی کارغه راوړو.

د غرمې ډوډۍ يې وخوړه، د ياشار پلار خپل کار ته لاړ او مور يې د تي ماشوم بيده کړ.

ياشار وويل: زه او اولدوز نه بيده کېږو. زه بايد سبق ووايم او تمرين وکړم.

ياشار به کله کله دغه شان درواغ ويل چې مور يې يوازې پرېږدي.

له زندان څخه د ښاغلي کارغه د آزادۍ لپاره قتل

لږ وروسته، دواړه بهر راووتل. په پوړۍ باندې بلې ته وختل، اخوا دېخوا يې وکتل. ويې ليد چې تور سپی يې ابله کړی دی. د ښاغلي کارغه د کوټی ورته پروت او بيده دی.

ياشار وويل: زه ورکوزېږم او ښاغلی کارغه راوړم.

اولدوز وويل: نه وينې چې سپی د ور په خوله کې پروت دی؟

ياشار وويل: رښتيا وايی، ښاغلی کارغه بېچاره، گوره څه حال لري؟

اولدوز وويل: فکر نه کوم ډېر وډار شي، زړه ور کارغه دی.

ياشار وويل: اوس څه کار وکړو؟

اولدوز وويل: فکر وکړو، چاره ولټوو.

ياشار وويل:اوس يو فکر کوو، اوس يوه نقشه جوړوو....

د مېرې د سرکی خُم د بام پر سر په يوه څنډه کې پروت وو. مېرې د خُم پر شاوخوا ډېرې ابښودې وې چې و نه لوېږي. د ياشار سترگې پر سپي ولگېدې. سمدلاسه يې وويل: راځه سپی ووژنو.

اولدوز حيرانه شوه، وې ويل: وې وژنو؟

ياشار وويل: هو. که وې وژنو د تل لپاره به يې له شر نه خلاصه شې.

اولدوز وويل:زه ډارېږم.

ياشار وويل: زه يې وژنم.

اولدوز وويل: گناه نه ده؟

ياشار وويل: گناه؟ نه پوهېږم. زه نه پوهېږم چې گناه څه ته وايي. خو لکه چې بله لار نشته. موږ خو له چا سره بد نه کوو چې گناه وکړو.

اولدوز وویل: سپی مې د کاکا دی.

یاشار وویل: وي دي. کاکا دې ولې سپی دلته راوړی او تړلی دی چې تا وډاروي او ښاغلی کارغه بندي کړي؟

اولدوز ځواب نه درلود چې ورېې کړي. یاشار کرار کرار لاړ یوه غټه ډبره یې راپورته کړه او رایې وړه. اولدوز ته یې وویل: په کور کې څوك نشته؟

اولدوز وویل: مور مې واده ته تللې او پلار نه خبر نه یم. زما زړه په سپي سوزي.

یاشار وویل: فکر کوې زما د سپي وژنه خوښه ده؟ بله لاره نشته.

بیا یوه پوړۍ راکښته شو، د سپي پر سر ودرېد. دغه وخت یې ډبره پورته کړه او سمدلاسه یې کښته خوشې کړه. ډبره د سپي پر سر وغورځېده. سپي زګېروی وکړ او د لاس او پښو غورځول یې پیل کړ. ناڅاپه د اولدوز د پلار آواز یې تر غوږ شو. دوې شاته شول. پلار راووت او وېې لیده چې د سپي سا خېژي.

یاشار د اولدوز په غوږ کې وویل: راځه چې ځو. اوس دې پلار سپی ویني او بام ته راخېژي.

اولدوز وویل: کارغه پرېږدوو؟

یاشار وویل: بیا زه ورپسې راځم.

دواړه په منډه راکښته شول، لاړل په کوټه کې کېناستل. یاشار کتابونه مخې ته کېښودل، هرڅا چې لیدل فکر یې کاوه چې سبق وایي. خو زړه یې غورځېده. رنګ یې هم یو څه الوتی وو. د بلۍ پر سر یې د بابا د پښو غږ واورېده. بیا غږ رانغی. یاشار یوازې بام ته وخوت. د اولدوز پلار جامې اغوستلې وې او د سپي د لاش تر څنګ ولاړ وو او بیا کوڅې ته راووت.

د یاشار راپه یاد شو چې یوه ورځ یې ډېره غورځولې وه او د اولدوز د کور ښیښه ماته شوې وه، د اولدوز پلار د اوس په شان کوڅې ته راوتلې وو او فال بین یې راوستلې او لاره یې بنده کړې وه، په دغه فکرونو کې په تونډې راکوز شو، لومړی یې ښاغلی کارغه راوویست او وی ویل: زه یاشار یم. سپی مې وواژه چې ته آزاد شې.

ښاغلي کارغه وویل: مننه، خو نور وخت تېر دی.

یاشار وویل: ولې؟

ښاغلي کارغه وویل: د مور نیته مې تر نن غرمې پورې ده، هغه تېره ده، ما دومره ولوږه ګاللی ده، چې د الوتلو وس نلرم.

یاشار غمژن شو، نژدې و چې وژاړي. وې ویل: اوس نه راځې چې زه درته الوتل زده کړم؟

ښاغلي کارغه وویل: ومې ویل وخت تېر دی. اولدوز ته ووایه زما نه څو ښکې وباسه او وې ساته. په هر ډول چې وي، کارغان په ما او تاسو پسې راځي.

ښاغلي کارغه دا وویل، مښوکه یې وتړله او وجود یې سوړ شو. یاشار وژړل.

ناڅاپه یې یو فکر په سر کې وګرځېد، سترګې یې له شیطانت نه وځلېدې. موسکې شو د پوړۍ د پاسه یې د ښاغلي کارغه جنازه وکړه. ډېره یې راواخیسته د پخلنځای په منځ کې یې وغورځوله، د سپي لاش یې د توت د ونې ستې ته کېښود، یو سطل اوبه یې راوړی، د دروازې او پوړۍ لاندې وینې یې پرېمنځلې، سطل یې د خونې په منځ کې نسکور کېښود. دغه وخت یې ښاغلی کارغه واخیست او لاړ، د بام پر سر ورپه یاد شو، چې باید د پښو منډ یې پاتې نشي. هغه یې وران کړ.

اولدوز ډېره غمژنه شوه. ويې ژړل. خو کار شوی و او چاره یې نه درلوده. یاشار ورته ډاډګېرنه ورکړه او وې ویل: که غواړی چې کار لا وران نشي، باید غږ دې ونه باسې، څوك پوه نشي. داسې بلا به وربانديې پرېوځي چې خوند یې وګوري. نن مې د ښوونکي نه ځینې شیان زده کړي دي او غواړم پلار او مېره دومره ډار کړم، چې ان د خپل سیورې نه هم وتښتي.

بیا یې هغه څه چې ښاغلي کارغه ویلي وو او څه چې یې په خپله کړي ول، اولدوز ته وویل. اوس اولدوز څه په حال شوی وه. د ښاغلي کارغه څو ښکې یې راوویستلې او په جیب کې یې واچولې. یاشار جنازه یو وړه او په یو ځای کې پټه کړه، چې وروسته یې خښه کړي.

د یاشار مور خپل زوي په غېږ کې نیولی او بیده وه.

هوښيار ماشومان، ناپوه پلار او ميندې تېر باسي

ماشومان منتظر ناست ول. ناڅاپه شور ماشور شو. د اولدوز پلار چيغې وهلې. نور غبرونه هم ول. د ياشار مور له خوبه راپاڅېده او انګړ ته يې رامنډه کړه. بيا ستانه شوه او لوپټه يې پر سر کړه او بام ته وختله. د اولدوز پلار لېونی شوی وو. سر يې واهه او چيغې يې وهلې: وای، وای!.... برباد شوم!.... کور ته مې «پېريان» ننوتلي دي!... زه دلته نور نشم پاتې کېدای!.... کور ته مې «پېريان» ننوتلي دي!.... راسره مرسته وکړئ!....

فال بين او څو سړي ورنه تاو ول او غوښتل يې چې کرار يې کړي. د اولدوز پلار د سپي لاش وروښود او چيغه يې کړه: وګورئ، دا دلته چا غورځولی دی؟ ډېره چا وړې ده؟.... وينې چا پرېمنځلي؟..... کور ته مې "پېريان" ننوتلي دي!... لومړی راغلل سپی يې وواژه... بيا يې... وای.... وای!.....

اولدوز او ياشار د پوړۍ بېخ ته ولاړ ول. غوږ يې نيولی وو. د ياشار مور نه پرېښودل چې بلې ته وخېژي. يو بل ته يې سترګک واهه او په زړه کې يې د پلار او د نورو په بېعقلۍ خندلې. خوشاله ول چې دغه ټول خوشباوره کسان يې تېر ايستلي دي.

پلار يې په راکښلو راکښلو کوټې ته ننويست. خو ناڅاپه د ټولو د وېرې غږ پورته شو: د «پېريانو» نه له خدای پناه غواړو!...

پلار بيا غولې ته منډه کړه او د لېونو غوندې يې په چيغو وهلو اواخوادېخوا تللو شروع وکړه. نسکور سطل ټول ډارولي ول. بوډا سړي وويل:«پېريان»کور ته ننوتلي دي، کور پرېږدئ. يو کس دې په پېريان

پاڅوونکې پسې لاړ شي. بل کس دې دعا لیکونکی راولي. پلار چیغه کړه: مرسته راسره وکړئ!... کور مې وران شو!....

یو تن په «سید قلي پېریان پاڅوونکي» پسې ولاړ. بل تن «سید میرزا ولي دعا لیکونکې»پسې لاړ. یوې بوډۍ یوه «بسم الله» د کور نه راوړه، چې پېریان وتښتي. «بسم الله» له کوږموږ خط سره غټه لیکل شوې او په زوړ قاب کې ایښودل شوې وه. دوو سړو قاب په لاس کې ونیو او د بسم الله ویونکې په کور کې د ګوټونو په لټه کې شول. ناڅاپه یې د پخلنځي په منځ کې په یوه لویه ډبره سترګې ولګېدلې چې په وینو ککړه ده. په ډار ډار یې ډبره ونیوله او غولې ته یې راوړه.پلار چې ډبره ولیدله بیا یې چیغې کړې: وای، وای!.... دغه ډبرې هلته څه کول؟.... چا دا وړې او هلته یې ایښې ده؟....«پېریانو» پر ما پسې راخیستلی ده.... غواړي په عذاب مې کړي.... وای!.... آخر ما څه ګناه کړې ده؟....

اولدوز او یاشار دیوال تر شا ولاړ ول. دا خبرې چې یې واورېدلې ویې خندل. سملاسي کوټې ته ننوتل چې د بلې پر سر کسان یې ونه ویني. یاشار وویل: اوس پرېږده چې مېره دې راشي نو څه خاورې به پر سر باد کړي. واده به ورته ګنډېر شي. دغه وخت دواړو د زړه له کومې وخندل. یاشار د اولدوز پر خولې لاس کېښود چې غږ یې څوك وانه وري.

معلومه نه ده چې چا مېره خبر کړی وه، چې په بیړه یې ځان کورته ورساوه. مېره یې ولید چیغه یې کړه او د انګړ په منځ کې راوغورځېده. ښځو په راکښلو راکښلو د ښي خوا ګاونډي کره بوتله. بوډۍ ویل: لومړی دې پېریان پاڅوونکي او دعا لیکونکی راشي، پېریان دې وباسي، بیا به امیندواره ښځه ورشي.

سر مو نه خوړوم، لنډه دا چې نيم ساعت وروسته پېريان پاڅوونکی او دعا ليکونکی راورسېدل. پېريان پاڅوونکي لوښې چپه کېښود او عجيبه او غريبه خبرې يې وکړې. هېنداره يې وغوښتله، عجيبه او غريبه آوازونه يې کول او اخر يې وويل: اې پېريانو، تاسو ته د پېريانو په پاچا قسم درکوم، د دې مسلمان له کوره ووځی، دې مه په عذابوئ!

بيا يې هېنداره وترنگوله او د الدوز پلار ته يې وويل: پنځوس روپۍ راکړه چې بند يې کړم او لاړ شي.

د اولدوز پلار چنه ووهله او ديرش روپۍ يې ورکړې. پېريان پاڅوونکي روپۍ واخيستلې او لاس يې د لوښي لاندې کړ بيا يې راويست او وې ويل: ای پېريانو د دې مسلمان له کوره لېرې شئ. دې مه په عذابوئ! تاسو ته د پېريانو په پاچا قسم درکوم!

لږ وروسته پاڅېده او په خندا خندا يې پلار ته وويل: له نېکمرغه لاس يې درنه واخيستل او ژر لاړل. بېرته نه راگرځي. په دې شرط چې ما خوشاله کړی.

پلار د خوښې سا واخيستله او ديرش روپۍ نورې يې پېريان پاڅوونکي ته ورکړی. هغه لاړ. وار د دعا ليکونکی راغی. په توره او نارنجي سياهي باندې يې کږې وږې کرښې وليکلې يوه يوه ټوټه کاغذ يې په هر کنج کې کېښود، شل روپۍ يې واخيستلی او لاړ.

مېره يې راوستله. څوک نه پوهېدل چې پېران پاڅوونکي څه کېښودل او څنگه لاړ.

چې شپه شوه، د یاشار مور اولدوز کور ته بوتله. پلار او ښځه یې دومره وارخطا او ډار شوي ول چې تر دغه وخته پورې یې اولدوز ته فکر شوی نه وو.

واوره، ساړه، بېکاري او انتظار

منی راورسېد، واوره او ساړه یې هم له ځان سره راوړل. بیا ژمی شو، واوره او ساړه له حده تېر شول. د اولدوز اکا په سپي پسې راغی، تش لاس او په قهر ستون شو. د سپي پر سر یې له پلار سره لانجه هم وکړه.

د مېرې وېره لا نه وه تللې، د پخلنځي ور او دیوالونه د چاپي او خطي دعاګانو نه ډك ول. د شپې به ډارېده یوازې به بهر ته وتلاې نشوه. اولدوز به یې له ځان سره بووله. اولدوز بېخي نه ډارېده. یوازې به بهر وتله او د زړه له کومې به یې مېرې پورې خندلې. د ښاغلي کارغه بڼکې یې د راډیو په ډبلي کې پټې کړې وې. یاشار یې هم ډېر لږ لېده. یاشار د ښاغلي کارغه جنازه په یو ښه ځای کې خاورو ته سپارلې وه. منظم به ښوونځی ته تلو او سبق به یې ویلو.

خو کله کله به یې له مور سره د قلم د ورکولو پر سر لانجه کوله. یاشار به زیاتره وخت قلم ورکاوه او مور به یې په قهرېدله او ویل به یې: ته دومره فکر نه کوې، پلار دې په څومره سختۍ سره د دې قلمونو روپۍ لاس ته راوړي.

د مېرې خېټه ډېره راوتلې وه. د ګاونډ ښځو به ورته ویل: یوه دوه اونۍ وروسته یې د زېږون وخت دی.

مېرې به ځواب ورکاوه: ښایي لا ژر.

د ګاونډ ښځو ویل: دا وار انشا الله بچې به دې ژوندې پاتې شي.

مېرې ویل:انشاالله! چې نذرونه او سوالونه وکړم خامخا ژوندی پاتې کېږي.

د یاشار پلار به زیاتره بېکار وو. کار ته به نه تلوو. واوری دومره ډېرې ورېدلی چې سهار به راپاڅېدې لیدلې به دې چې کړکۍ تر نیمایي پورې واورو پټې کړي. سړې یخنۍ به چنچڼې وژلې او د منې د پاڼو په شان به پر ځمکه غورځېدلې.

یوه ورځ سهار پلار ولیده، چې دوه کارغان پر بلۍ ناست دي. کوتك یې راواخیست وار یې وکړ، دواړه یې ووهل او پر ځمکه وغورځېدل. خو کله چې یې لاس وروړ معلومه شوه چې له سړې یخنۍ نه وچ شوي دي. اولدوز ډېره خپه شوه. یاشار څو ورځې وروسته د مور له خولې خبر شو. له ځان سره یې وویل:داسې نه چې ښاغلي کارغه پسې راغلي ول!

د یارشار مور به هر سهار راتله له مېرې سره به یې مرسته کوله. لوښې به یې پرېمنځل. کور به یې جارو کاوه. غرمې ته نژدې به خپل کور ته تلله. دیاړي ماره وه. اولدوز ته گرانه وه. بده ښځه نه وه. کله به چې مېره لاړه، اولدوز به کولای شو ورسره څو خبرې وکړي، د یاشار پوښتنه وکړي او ورته سلام ولیږي. نور گاونډیان به هم تلل راتلل، خو اولدوز ته د یاشار مور تر ټولو گرانه وه. سره له دې یې هم هغې ته څه نه ښکاره کول او یوازې یوازې د کارغانو انتظار یې کاوه. باور یې درلود چې هغوی به یوه ورځ راشي.

پلار به د تل په څېر دفتر ته تلو او کور ته به بېرته راستنېدلو. یوه شپه یې مېرې ته وویل: زما زړه بچې غواړي. که دا ځل دې بچی ژوندی پاتې شي او ښه وي، اولدوز بل ځای ته لېږم چې ته په ارامه شې. که دا ځل هم بچی دې مړ پیدا شي، نو اولدوز له ځان لېرې کولای نشم.

مېره هيله منه وه چې بچی به يې ژوندی دنيا ته راشي، ځکه چې پرېمانه نذرونه او سوالونه يې کړي ول. اولدوز له دغه نه زيږېدلي بچي سره کينه کوله. زړه يې غوښتل چې مړ دنيا ته راشي.

نذر او سوالونه د مړينې مخه نشي نيولای، د کارغه د مور ياد

آخر مېرې ولادت وکړ.

هلك ژوندی و. کوډې او منترې يې وکړې، نذرونه او سوالونه يې وکړل، دعا او تعويذ يې وکړ، د «نظر قرباني» يې وکړه. په قبرونو يې شمعې بلې کړې او څه څه يې وکړل. د څه لپاره؟ د دې لپاره چې هلك مړ نشي. خو د اونۍ په سر کې هلك مرگ ته نژدی شو. ډاکټر يې راووست، وې ويل: د مور په خېټه کې يې ښه وده کړې نه ده. په گرانه به ژوندی پاتې شي: زه څه نشم کولای.

سبا ته هلك مړ شو.

مېره د کمزورۍ او خپگان نه سخته ناروغه شوه. شپه او ورځ به يې ويل: زوي مې «پېريانو» وواژه. لا تر اوسه يې زما نه لاس ندې اخيستې. بل دې هم د کينه ناك سترگې ړندې وي، کينه يې وکړه او زوي يې راته وواژه.

د ياشار مور به ټوله ورځ له مېرې سره وه. ياشار به هم کله کله غرمې ډوډۍ د پاره د مور خواته ورتلو او له اولدوز سره به يې څو خبرې کولې. د کارغانو پته نه وه. کله کله به يو يو کارغه يوازې له آسمان نه تېرېده او يا به د قاغ قاغ آواز اورېدل کېده او ژر به ورکېده. د چينار پاڼې رژيدلې وې. اولدوز ته به د کارغه مور وريادېدله، چې څنگه به په وړو ځانگو کېناستله. قاغ قاغ به يې کاوه، ځنگېدله به، ناڅاپه به يې وزرې خورولې او تله به.

سخت ژمی تېرېږي

سخت ژمی تېرېده. ډېر سخت وو. ډېر ژر واورې د انګړ په منځ کې انبار شوې، دیوالونو ته پورته شوې. سکاره نه پیدا کېدل. په درې چنده بیه هم نه پیدا کېدل. د یاشار پلار تل وزګار وو. مور یې د کارکولو او جامو پرېمنيځلو دپاره نورو کورونو ته تله. کله به یې باور نه کېدونکې خبرونه راوړل. د ساري په ډول به یې ویل: بېګا یوه غریبه کورنۍ د ساړو نه مړه ده.

یوه ورځ سهار په ژړا راغله او مېرې ته یې وویل: د شپې مې ماشوم د صندلۍ لاندې د ساړو نه وچ شوی او مړ شوی دی.

یاشار ډېر خورېده. د وړې خور د مړینې فکر لېونی کړی وو. اولدوز ته یې وژړل او وې ویل: نژدې وو چې زه هم د ساړو له لاسه وچ شم. زموږ د صندلۍ لاندې سکاره نشته، یخه ده.

اولدوز یې اوښکې پاکې کړې او وې ویل: مه ژاړه یاشاره، که نه نو ما ته هم ژړا راځي.

یاشار ژړا بس کړه او وې ویل: سهار مې پلار مور ته ویل: په دې وران کلي کې هېڅوك نشته چې ووايي ولې دلته سکاره نشته.

اولدوز وویل: پلار دې کار کوي؟

یاشار وویل: نه، په کور کې ناست وي او فکر کوي. کله کله واوره جارو کوي.

اولدوز وویل: ولې نه ځي چې کار پیدا کړي؟

یاشار وویل: وايي چې کار نشته.

اولدوز وویل: ولې کار نشته؟ یاشار څه و نه ویل.

د پسرلي هوا

واوره کمه شوه، پسرلي ځان ښکاره کړ او اوبه يې رواني کړې. شينکي وټوکېدل، ګلونه ډېر شول. ژمي ډېر له پښو نه غورځولي ول. ډېر هم په ګرانه ژوندي پاتې شوي ول.

د ياشار مور سږه صندلۍ لېرې کړه، کړکۍ يې بېرته کړې. د ياشار پلار د نورو لس شلو کسانو سره تهران ته لاړ، چې د خښتو په بټيو کې کار وکړي. په کور کې ياشار او مور يې د نورو کلونو په شان يوازې پاتې شول.

مېره نوې ښه شوې وه. اولدوز ته يې نشو کتلای. اولدوز به زيات وخت د ياشار په کور کې وه. مېرې به هم نور ورته څه نه ويل. پلار له اولدوز سره مينه کوله خو د اولدوز هغه بدې شو. پلار يې ويل: سږکال دې ښوونځی ته لېږم.

څوك د كارغانو په ژبه پوهېږي؟

د غبرګولی میاشت راورسېده. یاشار په کلنۍ ازموینې کې بوخت وو. یوه ورځ یې اولدوز ته وویل: پرون مې دوه کارغان ولیدل چې د ښوونځی پر شاوخوا چورلېدل.

اولدوز له ځایه پورته شوه او وې ویل: ښه، بیا؟

یاشار وویل: بیا ټولګي ته لاړم. د حساب ازموینه مې وه. کله چې راووتلم، ومې کتل نه ول.

اولدوز بېرته په خپل ځای کېناستله. یاشار وویل: مه خپه کېږه. که زموږ کارغان وي، بېرته راځي.

اولدوز وویل: خبرې دې ورسره وکړې؟

یاشار وویل: وخت نه وو. زه د کارغانو په ژبه نه پوهېږم.

اولدوز وویل: خامخا پوهېږې.

یاشار وویل: ته څه پوهېږې؟

اولدوز وویل: څکه چې مهربانه یې، څکه چې پاك زړه لرې، څکه چې هر څه د ځان لپاره نه غواړې، څکه چې د مېږې په شان نه یې.

یاشار وویل: دا دې د چا نه زده کړي؟

اولدوز وویل: ټول ښه هلکان د کارغانو په ژبه پوهېږي. د کارغه مور ویل زه خو یې له ځانه نه وایم.

یاشار د دې خبرې نه خوشاله شو. د خوشالۍ نه یې د اولدوز لاس په دواړو لاسو کلك ونیو او وې ویل: هېڅ نه پوهېږم، چې څنګه مې په هغه

ورځ وکولای شول له «ښاغلي کارغه» سره خبرې وکړم. هیڅ مې په یاد نه دي.

د کارغانو راستنېدنه

دوه درې ورځې تېرې شوې. دوبی نژدې کېده. هوا تودېدله. د لویانو به د غرمې خوب ته زړه کېده. د غرمې ډوډۍ چې به یې وخوړه، بیده کېدل به. ماشومان به یې هم په زوره بیده کول.

یوه ورځ یاشار وروستني ازموینه تېره کړې وه او کور ته بېرته راتلو. د ښوونځي نه لږ لاندې، یو جومات وو. د جومات مخې ته د توت ونه وه. د توت تر ونې لاندې یې د یاشار نوم تر غوږ شو. غرمه ده، یاشار راستون شو، شاوخوا یې وکتل، څوك یې ونه لید، کوڅه تشه وه. غوښتل یې روان شي چې بیا د شا نه ورته غږ وشو، یاشار!

یاشار راستون شو، ناڅاپه یې پر دوو کارغانو سترګې ولګېدلې چې د توت په ونه کې ناست ول، خندل یې. د یاشار زړه په ټوپونو شروع وکړه. وې ویل: کارغانو، تاسې ما له کومه پېژنئ؟

یو کارغه په خپل نري آواز سره وویل: ښاغلی یاشار، ته د اولدوز ملګری نه یې؟

یاشار وویل: ولې، یم.

بل کارغه په غټ آواز سره وویل: سمه ده چې زموږ مور ته په خپله نه وې لیدلی، خو ستا نښې ورته اولدوز ویلې وې. ډېر وخت وشو چې پر ښوونځیو ګرځو چې تا پیدا کړو. نه مو غوښتل لومړی اولدوز ووینو. زموږ «آنا» سپارښتنه کړې وه. اولدوز څنګه ده؟

یاشار وویل: ویرېږي چې تاسو به هغه هېره کړې وي، ښاغلی کارغه.

کارغه په غټ آواز وویل: وبخښه، موږ ځان در ونه پېژانده: زه د هغه «ښاغلي کارغه» ورور یم، چې تاسو سره وو او بیا مړ شو. دا هم زما خور ده. هغې ته «پیغله کارغه» وایي.

پیغلې کارغه وویل: البته موږ یو بل ورور هم درلود چې د ژمي یخنې وچ کړ، مړ شو. زموږ پلار هم زموږ مور پسې د خپگان له کبله مړ شو.

یاشار وویل: تاسې دې سلامت ووسئ.

کارغانو وویل: مننه کوو.

یاشار فکر وکړ او وې ویل: ښه به وي چې دلته و نه غړېږو، زموږ کور ته ځوو، په کور کې څوك نشته.

کارغانو ومنله. یاشار روان شو او کارغان هم د هغه د سر د پاسه الوتل.

هېڅوك نشي ویلای چې یاشار څه حال درلود. ځان یې دومره غټ گاڼه چې څه به وایی. کله به یې آسمان ته کتل، کارغان به یې لیدل، خندل به یې او بیا به روان شو. په پای کې کور ته راورسېدل. کلي یې د گاونډي نه واخیستله او کور ته ننووت. مور یې غرمه کور ته نه راتله. کارغان راکښتل شول، په پوړیو باندې کېناستل. یاشار وویل: اولدوز نه غواړې ووینې؟

په دې وخت کې د دیوال له هغې خوا د اولدوز د ژړا غږ پورته شو. درې واړه غلي شول. بیا پیغلې کارغه وویل: اوس اولدوز نشو لیدلای. بیره نه کوو.

ښاغلي کارغه وویل: هو لاړ شو د کارغانو ښار ته خبر یوسو. بیا راځو او وینو یې. همدا نن راځو. زموږ سلامونه اولدوز ته ورساوه.

کله چې یاشار یوازې پاتې شو بام ته وخوت. هر څومره چې یې انتظار وویست اولدوز رانه وتله. بېرته راغی. مور یې په یخچال کې ډوډۍ او پنیر

اینبودلي ول. ډوډۍ یې وخوړه، بیا بام ته وخوت. هوا توده وه. کمیس یې وویست او پرېووت. غوښتل یې آسمان ته ښه وګوري. آسمان پاك او شین وو. څو مرغۍ د شنه آسمان لاندې الوتلې. داسې چې ته به وایې وزرې نه خوځوي او په سر ځي.

د تېښتې قرار، تېښته د بېرته راستنېدو د پاره

د غرمې ډوډۍ دسترخوان خور وو. پلار اولدوز خپل څنګ ته کېنولې وه. د اولدوز سترګې لمدې وې هق هق يې کول. مېرې ويل: زړه يې وهل غواړي. خبره نه مني.

پلار وويل: لورجانې، ته خو اورېدونکې جينۍ وې، څه خبره ده؟

اولدوز څه و نه ويل: هق هق يې کاوه. مېرې وويل: وايي يوازې خپه کېږم بايد پرېږدی چې لاړه شم له ياشار سره لوبې وکړم.

ناڅاپه اولدوز وويل: هو، زما زړه لوبې غواړي، يوازې خپه کېږم. له ما ويلې تا ويلې نه وروسته، پلار اجازه ورکړه چې اولدوز دې کله کله ياشار خوا ته ځي او ژر دې بېرته راځي. اولدوز ډېره خوشاله شوه. د ډوډۍ خوړلو وروسته پلار او مېره بيده شول. اولدوز پاڅېده د بلۍ سر ته وختله. زړه يې غوښتل هلته کينې او د کارغانو انتظار وکړي. ناڅاپه يې سترګې په ياشار ولګېدې چې په خواړه خوب بيده وو. لمر تود شوی وو. اولدوز راغله د ياشار سر ته کېناسته د هغه په ويښتانو يې لاس راکښه. ياشار سترګې وغړولې او وې خندل.اولدوز هم وخندل. ياشار راپورته شو او کېناست. کميس يې واغوست او وې ويل: اولدوز، پوهېږی څه خوب مې ليده؟

اولدوز وويل: نه.

ياشار وويل: خوب مې ليده چې د يو بل لاس مو نيولی، د وربځو د پاسه ناست يو. د پيغلې کارغه واده ته ځو. نور کارغان هم پر موږ پسې راځي.

اولدوز لږه سره غوندې شوه، بيا يې وويل: پيغله کارغه څوک ده؟

ياشار وويل: درته مې نه وو ويلي؟

اولدوز وويل: نه

یاشار وویل: کارغان مې ولیدل او خبرې مو هم سره وکړې.

اولدوز وویل: کله؟

یاشار وویل: کله چې له ښوونځي نه راستېندم. د «ښاغلي کارغه » خور او ورور ول. وعده یې کړې چې اوس راشي.

اولدوز وویل: پیغله کارغه زموږ د «ښاغلي کارغه» خور ده؟

یاشار وویل: هو.

اولدوز وویل: د کارغانو د پلار څه خبر دی؟

یاشار وویل: ویل یې چې د میرمنې له غمه مړ شو.

په دې وخت کې دوه کارغان د ونو تر شا راښکاره شول. راتلل راتلل او د بلې شا ته راورسېدل. پر ځمکه کېناستل، سلام یې واچاوه. اولدوز یو یو وینو او ښکل یې کړل. په غېږ کې کېنول. د احوال پوښتنې او آشنایې وروسته ښاغلي کارغه وویل: اولدوز، ټولو کارغانو ویل چې ته باید زموږ خوا ته راشې.

اولدوز وویل: له دې کوره وتښتم؟

ښاغلي کارغه وویل: هو، باید وتښتی زموږ خوا ته راشې، که دلته پاتې شې، خپه کېږې او مرې. موږ پوهېږو، چې مېره دې ډېره ځوروي.

اولدوز وویل: څنګه تېښتدای شم؟ پلار او مېره مې نه پرېږدي.کاکا مې هم له هغه وخته چې سپې یې مړ دی، زموږ په کور کې پښه نده ایښی.

پیغلې کارغه وویل: که ته وغواړې، کارغان پوهېږي چې تا څنګه یوسي.

یاشار تر دې وخته څه نه وو ویلي. په دې وخت کې یې وویل: یعنې لاړه شي او بېرته رانشي؟

پیغلې کارغه وویل: دا د دې په خوښه پورې تړلې ده. ته څه فکر کوئ، یاشاره؟

یاشار وویل: ستاسو خبره منم که دلته پاتې شي له لاسه وځي او څه کار هم نشي کولای. خو که د کارغانو ښار ته لاړه شي... زه نه پوهېږم څنگه کېږي؟

ښاغلي کارغه وویل: سبا راځو بیا هم غږېږو. اولدوز، ته هم تر سبا پورې فکر وکړه...

کارغان لاړل. اولدوز وویل: ستا په فکر زه باید لاړه شم؟

یاشار وویل: هو، لاړه شه خو بېرته راشه. لاس راکوئ چې بېرته راځئ؟

اولدوز وویل: لاس درکوم یاشاره!

«انا» د تېښتې لار او طریقه ښيئ

سبا غرمه کارغان راغلل. یو بوډا کارغه هم ورسره وو. پیغلې کارغه وویل: دا «انا» ده.

انا د یاشار او اولدوز خوا ته راغله. مخامخ ورته کېناسته او وې ویل: کارغان خوشاله دي چې تاسې مو ومونډلې. لور مې ستا ډېر صفتونه کول.

اولدوز وویل: د «کارغه مور» ستا لور ده؟

انا وویل: هو، ښه کارغه وو.

اولدوز اسوېلی وکړ او وې ویل: زموږ له خاطره ووژل شوه.

انا وویل: کارغان یوه دوه نه دي. په مړ کېدو او وژل کېدو نه خلاصېږي.

یاشار وویل: اولدوز غواړي تاسو خواته راشي.

انا وویل: څومره ښه! نو راځئ چې کار شروع کړو.

اولدوز وویل: هر کله چې مو زړه وشو بېرته راتلای شو؟

انا وویل: خامخا باید بېرته راشی. مونږ کارغان نه غواړو چې څوك دې خپل کور، ژوند او دوستان پرېږدي او وتښتي او ځانله هوسا ژوند وکړي او د نورو د حال نه خبر نه وي.

اولدوز وویل: ما له ځان سره څنګه بیوئ؟

انا وویل: د هر څه نه مخکې یو کلك جال په کار دی. دا باید تاسې په خپله واوبدې.

اولدوز وویل: جال زموږ څه پکارېږي؟

انا وویل: لومړی فایده یې دا ده چې د کارغانو باور راشي چې تاسې لټ او بېکاره نه یاست. او چمتو یې چې د ځان د نېکمرغۍ لپاره زیار وباسې.

دوهمه ګټه یې دا ده، چې تاسې د هغه منځ کې کزنې او کارغان یې پورته کوي او خپل ښار ته یې وړي...

یاشار د خبرې منځ کې راودانګل او وې ویل: وبخښه انا موږ تار او وړۍ له کومه کړو، چې جال ترې واوبدو؟

انا وویل: کارغان تل حاضر دي د ښو او کارکوونکو انسانانو خدمت وکړي. موږ درته وړۍ راوړو او تاسې دواړه به جال واوبدی.

څو غټې ډبرې پر بام وې. مېرې هغه د سرکې د خُم نه چاپېر کړې وې.

انا وویل: موږ وړۍ راوړو او د دې په منځ کې یې راجمعوو.

اخو دېخوا یې نورې خبرې هم وکړې، بیا کارغان لاړل.

اولدوز وویل: یاشاره! زه بالکل نه پوهېږم چې څنګه سپنسی وریښم او جال واوبدم.

یاشار وویل: زه پوهېږم د پلار نه مې زده کړي دي.

کارغان کوښښ کوي، ماشومان سخت زیار باسي، کارونه پر مخ ځي

د یاشار ښوونځی رخصت شو. اوس یې د فارسي لیك لوست بد نه وو. د پلار لیکونه یې لوستلای او مانا کولای شول او مور ته یې ویلای شول. کتاب یې هم لوستلای شو. مور یې بیا کالو پرېمنځلو ته تلله. پلار یې د تهران د خښتو د پخولو په بټیو کې کار کاوه. ډېر کارغان به د دوی کور ته تلل راتلل. مېرې به کله آسمان ته کتل او د کارغانو نه به ډارېدله. اولدوز به ځان نانگاره کړ. مېره به نا آرامه کېده او کله به یې له ځان سره ویل: نه چې دا انجلۍ له کارغانو سره تار ولري؟ خو په ظاهر کې آرامه او مظلومه ده.

اولدوز خپل ځان نانگاره اچولی و.

د سپېنسیو د رېشلو کار د یاشار په کور کې پر مخ تلو. یاشار به ولاړ او د لویو سړو په شان به یې پر دوك باندې سپېنسې رېشلې. اولدوز به تارونه پر لاسو تاوول او پېړ تارونه به یې جوړول. په انگړ کې یوه وړوکې کوټه گې وه چې تشه وه، طنابونه به یې هلته پټول.

انا به کله کله سر ورښکاره کاوه او د کار د حال پوښتنه به یې کوله. یاشار به رېسلي تارونه ورښودل. انا به خندل او ویل به یې: شاباس ښو ماشومانو، شاه باس! داسې نه چې څوك پوه شي چې پټ کار کوئ! سترگې او غوږونه مو خلاص کړې.

یاشار او اولدوز به ویل: زړه دې ډاډه وي انا، سمه ده چې زموږ عمر کم دی، خو عقل مو ډېر دی. دومره پوهېږو، چې سړی نباید هر یو کار ښکاره وکړي. ځینې کارونه ښکاره کوي، ځینې کارونه په پټه. انا به خپله کړه مښوکه پر څمکه راکښله او ویل به یې: تاسې مې خوښېږې. د مور او پلار

نه مو ډېر فرق لرئ. شاه باس! شاه باس! خو لا تر اوسه واړه یاست او پاخه شوي نه یې، باید ډېر څه زده کړئ او له دې ښه فکر وکړئ.

کله به هم پیغله کارغه او ورور یې راتلل. له دوی سره به کیناستل او خبرې به یې کولې. د خپل ښار خبرې به یې کولې، د چینار له ونو نه به غږېدل او د وریځو، بادونو، غرونو، دښتو او بېدیاو او د ډنډونو صفتونه به یې کول. اولدوز او یاشار له نورو پنځوس شپیته کارغانو سره هم آشنا شول. پیغلې کارغه ویل: د کارغانو په ښار کې د یو میلیون نه زیات کارغان ژوند کوي. دې خبرو به ماشومان خوشالول. یو میلیون کارغان یو ځای ژوند کوي او هیڅ دعوا او جنجال نه کوي، څومره ښه!

د اولدوز د سفر ملګری

یوه ورځ یاشار او اولدوز تار رېشلو. اولدوز سر پورته کړ. ویې لیده چې یاشار غلی او بېحرکته ولاړ دی او دې ته ګوري. وې ویل: ولې راته داسې ګورې، یاشاره، څه شوي دي؟

یاشار وویل: فکر مې کاوه.

اولدوز وویل: څه فکر؟

یاشار وویل: هسې.

اولدوز وویل: باید ما ته یې ووایې.

یاشار وویل: ښه، وایم یې. فکر مې کاوه که ته له دې ځایه لاړه شې، زه ځانله خپه کېږم.

اولدوز وویل: ما هم پرون فکر کاوه چې کاشکې دواړو سفر کړی وای. یوازې سفر کول زیات خوند نلري.

یاشار وویل: نو ته غواړې چې زه هم له تا سره لاړ شم؟

اولدوز وویل: زه د زړه له کومې غواړم. باید انا ته یې ووایو.

یاشار وویل: زه یې په خپله ورته وایم.

بله ورځ انا راغله. یاشار وویل: انا، زه هم کولای شم له اولدوز سره تاسو خوا ته درشم؟

انا وویل: کولای شې راشې، خو زړه دې پر مور نه سوزېږي؟ هغه خو بده ښځه نده، چې پرېږدې یې او وتښتې!

یاشار وویل: د دې کار فکر مې کړی دی، د حرکت نه یوه ورځ مخکې یې ورته وایم.

انا وویل: که يې ومني، پروا نه لري، تا هم بیایو.
اولدوز او یاشار پر شوق راغلل او په تندي يې کار کاوه.

د کبانو غله، د وړيو غله، بې اغېزه دعاګانې

یاشار په امتحان کې کامیاب شو. هغه ورځ چې اطلاعنامه کور ته راوړه، پلار ته يې هم ليك وليکه. اولدوز او یاشار به زیاتره یوځای ول. مېرې به لږه ځوروله. رښتیا دا چې غوښتل يې اولدوز يې د سترګو نه لېرې وي. د دې نه علاوه تل د کارغانو په اندېښنه کې وه. کارغان به ډېر تلل راتلل او هغه به يې اندېښمنوله، ډارېدله چې آخر به بلا ورباندې وغورځېږي. پلار هم ناکرار وو، په تېره بیا چې هغه ورځ ډنډ ته ورغی ویې ليدل کبان نشته؛ دوه کبان پيغلې کارغه او ورور يې خوړلي ول. یو يې انا او پاتې نورو کارغانو خوړلي ول. پلار او مېرې به هر چېرته کارغه ولید کنځلې به يې ورته کولې او په ډبرو به يې ویشته.

یوه ورځ بابا وڅکې اخیستلې او راوړې وې چې مېره ترې سرکه جوړه کړي. مېرې خُم واخیست او بام ته يې يووړ. ډبرې يې اخوادېخوا کړې، ناڅاپه یوه زیات اندازه وړۍ پیدا شوې. وړۍ يې راواخیستلی او مېړه ته يې راوړې او وې ويل: ګورئ؟ پېريانو زموږ نه لا لاس ندې اخیستی اوس هم راپسې دي. دا چا د ډبرو په منځ کې راټولې کړي دي؟

پلار وويل: باید مخه يې ونیول شي.

مېرې وويل: سبا دعالیکونکي پسې ځم. ښه دعا ترې اخلم چې پېریان وډار شي او وتښتي.

سبا اولدوز یاشار ولید. د دوې خبرې يې ورته وکړې، یاشار وخندل او ويې ويل: باید وړۍ پټې کړو، که نه نو کار مو څو ورځې ځنډېږي. اولدوز وړۍ پټې کړې او د سپي تشې کوډلۍ کې يې کېښودلې. یاشار ولیدلی چې وړۍ

په کافي اندازه راټولې شوي دي. کارغانو ته یې خبر ورکړ چې نورې وړې رانه وړي .

میږه لاړ دعا لیکونکي پسې او ښه دعا یې راوړه. خو کله چې یې ولید وړې یې وړي دي، وارخطایي لا هم ډېره شوه.

یاشار له موره اجازه اخلي

په ژبه پوهېدونکي سپي کیسه

ماشومانو، له هغې ورځې وروسته، د جال په اوبدلو پیل وکړ. لومړی یې پېړ طنابونه جوړ کړل، بیا یې غوټې کړل.

د یاشار مور د جامو اوږد طناب درلود. دغه طناب ځو ټوټې سیم و، چې یو بل سره تاو شوی و. یاشار غوښتل د مور څخه د جامو طناب واخلي او د طنابونو منځ کې یې کېږدي، چې جال مضبوط شي.

یوه شپه سرماښام یې مور ته وویل: مورې، که زه څو ورځې په سفر لاړ شم ډېره خپه کېږې؟

مور یې فکر وکړ چې یاشار ټوکې کوي.

یاشار بیا پوښتنه وکړه: مورې، اجازه راکوې زه څو ورځې په سفر ولاړ شم؟ قول در سره کوم ژر بېرته راځم.

مور یې وویل: لومړې باید ووایې چې پیسې له کومه کړو؟

یاشار وویل: پیسې په کار ندي.

مور یې وویل: ښه له چا سره ځې؟

یاشار وویل: اوس یې نشم ویلی. د تګ په وخت کې به پوه شی.

مور یې وویل: ښه، چېرته ځې؟

یاشار وویل: دا درته هم د تګ په وخت کې وایم.

مور یې وویل: نو زه هم د تګ په وخت کې اجازه درکوم.

مور فکر کاوه چې یاشار په رښتیا ټوکې کوي او غواړي هغه د څو کاله مخکې خوشې خبرې وکړي. هغه وخت چې یاشار وړوکی او د لومړي ټولګي زده کوونکی وو، کله کله به یې دغه شان خوشې خبرې

کولې. د سارې په توګه ویل به یې: غواړم آسمان ته لاړ شم، څو کوچني ستوري راټول کړم او رایې وړم د کمیس ټنې ترې جوړې کړم.
خو نه پوهېده چې د دغو «وړو ستورو» هر یو یې په میلیونو میلیونو واره د ده نه غټ دي او ځینې نور یې په زرهاو کرته د اور نه هم تاوده دي.
یوه ورځ یې تور کوځه ډب سپی په راکښلو راکښلو کور ته راوړی وو. د غرمې د ډوډۍ وخت زه او یاشار د ښوونځي نه کور ته راتلو. پلار او مور یې وویل: زویه، دغه ناولی حیوان دې ولې کورته راوستی دی؟
یاشار په غرور سره وویل:داسې مه وایی. دا سپی په ژبه پوهېږي. ډېر وخت مې زیار ګاللی او ژبه مې ورزده کړی ده. اوس هر څه چې ورته ووایم اطاعت کوي.
پلار یې په خندا خندا وویل: که رښتیا وایی، ورته ووایه لاړ شه او دوه تودې ډوډۍ واخله او رایې وړه. دا یې هم پیسې.
یاشار وویل: لومړی باید ډوډۍ وخوري او بیا...
مور یو څه وچه ډوډۍ سپي ته واچوله، سپي وخوړله او لکۍ یې وښوروله.
یاشار سپي ته وویل: پوهېږم ملګری، چې څه وایی.
پلار یې وویل: ښه، یاشاره، څه وایی؟
یاشار وویل: وایي «یاشار جانه، یو شی مې په غاښونو کې نښتی دی، هیله کوم خوله مې بېرته کړه او هغه راوباسه."
مور او پلار په حیرانۍ سره کتل، یاشار په کراره د سپي خوله بېرته کړه او لاس یې وردننه کړ چې د سپي غاښونه پاك کړي. ناڅاپه سپي لاس او ښنه ووهله او غپ یې کړ او د یاشار د ژړا آواز پورته شو. پلار سپی وواهه او بهر ته یې وشاړه. د یاشار لاس څو ځای زخمی شوی وو او «وای وای» کول.

هغه ورځ یاشار مور ته وویل: د تګ په وخت کې خامخا اجازه راکوئ؟
مور یې وویل: هو.
یاشار وویل: وي دي... د جامو سیمي طناب دې هم راکوئ، مورې؟
مور یې وویل: څه وربانديې کوی؟ بیا څه چل کوی، زویه؟
یاشار وویل: د سفر لپاره مې په کار دی. چل مل نه کوم.
مور یې حیرانه پاتې ده. نه پوهېده د زوي مقصد یې څه دی. پای کې راضي شوه، چې د جامو طناب دې د یاشار وي. کله چې بیده کېدل، یاشار وویل: مورې؟
مور وویل: ها، وایه!
یاشار وویل: قول راسره کوې چې دا خبرې به چا ته نه وایې؟
مور وویل: زړه دې جمع وي، چاته یې نه وایم. خو ته پوهېږې که پلار دې دلته وای، ستا په دې خبرو پورې به یې خندلای؟
یاشار څه ونه ویل. په انګړ کې پراته ول او د ستور تماشا ډېر خوندوره وه.

د حرکت ورځ

کار په چټکۍ سره پر مخ تلو. د یاشار مور به زیاتره ورځې د غرمې هم کور ته نه راتله. اولدوز او یاشار لپاره د کار کولو فرصت ډېر وو. د کارغانو تګ راتګ کم شوی وو. مېرې ډېر ځار کاوه. انا ویل: ښه ده لږ تګ راتګ وکړو. که نه نو مېره پوهېږي او کارونه خرابېږي.

د غبرګولی میاشتې وروستۍ ورځې وې چې جال تیار شو. انا راغله، هغه یې وکوت او خوښ یې کړ او وې ویل: هغه ټول زیار چې مو وباسلو اوس یې وخت دی چې ګټه یې واخلی.

یاشار او اولدوز وویل: کله حرکت کوو؟

انا وویل: که خوښه مو وي، سبا غرمه.

اولدوز او یاشار وویل: هر څومره چې ژر شي ښه ده.

انا وویل: نو، سبا غرمه منتظر اوسئ. کله چې مو واورېدل چې دوه کارغانو درې وارې قاغ قاغ وکړ، جال راواخلئ او بام ته راوخېژئ. د اولدوز او یاشار زړونو ټوپونه وهل، غوښتل یې راپاڅېږي او ونځېږي. لږ چې له دې او هغه ځای وغږېدل انا والوتله او د چینار په ونه کې کېناسته چې څو کوره اخوا وه، قاغ قاغ یې وکړ، وښورېده، پاڅېده او لاړه.

هغوی چې له زړونو خبر نه دي، وايي: اولدوز لېونې شوې ده

شپه شوه. سرې مابنام اولدوز له ځان سره خندېدله. مېرې ویل: انجلۍ لېونې شوې.

پلار پوښتنه کوله: لورې، ولې خاندې؟ زه خو د خندا څه نه وینم.

اولدوز ویل: د خوشالۍ نه خاندم.

مېره به قهر شوه.

پلار ویل: له کومې خوشالې؟

اولدوز ویل: ای، همداسې خوشاله یم، څه نشته.

مېرې ویل: پرېږده یې، لېونې ده.

ښه او مهربانه مور

د بیدېدلو وخت وو. یاشار مور ته وویل: مورې، کېدای شي سبا غرمه په کور کې اوسی؟

مور یې وویل: زما سره دې څه کار وو؟

یاشار وویل: هو، غرمه یې درته وایم. زما د سفر په هکله.

مور یې وویل: ډېر ښه، غرمه کور ته راځم.

مور یې د زوي په کار سر نه خلاصېده. په رښتیا چې د سفر خبره یې هم هېره شوی وه او بیا ورپه یاد شوه. خو پوهېده چې یاشار ښه هلك دی او بدکار به ونه کړي. هغه ورته ډېر گران وو. د ورځې چې به کالو پرېمنځلو ته تله، فکر به یې له یاشار سره وو. کله به په خپله وړې پاتې شوه، خو د ده دپاره به یې جامې او قلم او کاغذ رانیول. ښه او مهربانه مور وه. یاشار به هم د هر کوچني کار دپاره هغې ته څه نه ویل او نه به یې په عذابوله.

حرکت

اولدوز په زندان کې

سبا شو. څو ساعته وروسته د حرکت وخت راورسېده. وخت ډېر ورو تېرېده. یاشار په کور کې یوازې وو. ډېر ناکراره او ناآرامه وو. په انګړ کې اخوادېخوا تلو راتلو او فکر یې له اولدوز او مور سره وو. څو وار یې د انګړ په منځ کې جال خپور کړ او ورباندې کېناست. بیا یې راټول کړ او پر خپل ځای کې یې کېښود.

غرمه یې مور راغله. انګور او ډوډۍ او پنېر یې راوړي ول. ډوډۍ یې وخوړه. یاشار، اولدوز ته اندېښنه درلوده. مور یې منتظر وه، چې زوي یې څه ووایي. دواړو څه نه ویل. یاشار فکر کاوه: که اولدوز ونه کړای شي راشي څه به وشي؟ نقشه به ورانه شي. که مېره مې په لاس راشي، پوهېږم څه ورسره وکړم. د ویښتانو نه یې رانیسم. پلیتې! ولې نه پرېږدې چې اولدوز زما خوا ته راشي؟ اوس که د کارغانو غږ جګ شي، څه وکړم؟ تر اوسه اولدوز نده راغلې. زړه مې د ګوګل نه وځي....

د اوبو راوړل یې بهانه کړل او انګړ منځ ته راغی. د مېرې او د پلار غږ د دیوال تر شا نه راتلو. مېرې اوبه وراچولې او پلار لاسونه پرېمنځل. ښکارېده چې پلار اوس کور ته راغلی دی. مېرې ویل: نه پوهېږې چې لور دې څه بلا راباندې راوستې ده، آخر مجبوره شوم په پخلنځي کې یې بندي کړم...

په دې وخت کې دوه کارغان د چینار په ونه کې کېناستل. یاشار چې هغوی ولیدل، زړه یې وغورځېده. اوس د اولدوز سره څه وکړي؟ مور ورپسې ولېږي؟ داسې نه چې په رښتیا مېرې بندي کړې وي!

کارغان راوالوتل او د یاشار سرته راورسېدل، هغه ته یې وخندل او د توت په ونه کېناستل او ناڅاپه دوو کارغانو په قاغ قاغ شروع وکړه:
- قاغ!..... قاغ!.... قاغ!....... قاغ!..... قاغ!...... قاغ!.....
د کارغانو آواز له یوې خوا د جګړې د نغارې د غږ په شان وو: هم یې ډار درلود هم یې خوځښت او ټکان. یاشار یوه شېبه لاس او پښې ورکې کړې. وروسته په خود راغی او په کراره کوډګې خوا ته لاړ. جال یې راواخیست او په منډه بام ته وخوت. مېره او پلار ننوتلي ول. کارغان راغلل د یاشار خوا ته کېناستل او ستړي مه شي یې وکړې.
یاشار جال خپور کړ. لا تر اوسه اولدوز نه وه راغلې. نیمه دقیقه تېره شوه، یاشار لېرې وکتل، کیڼ خوا ته لېرې په دښتو کې لویه تررمه راروانه وه اومخې ته راتله.
یو کارغه وویل: راروان دي، ولې اولدوز نه راځي؟
یاشار وویل: نه پوهېږم شاید مېرې یې بندې کړي وي.
تررمه رانژدې شوه. د قاغ قاغ آواز غلی راتلو. اولدوز بیا هم رانغله. کارغان راورسېدل. د زرهاوو کارغانو د قاغ قاغ شور ځمکه او آسمان نیولي وو. ټول ورونه او دیوالونه د تورو کارغانو نه ډك شول. د توت په ونه کې هېڅ ځای خالي پاتې نه شو. خلك د کورونو نه راوتلي ول. ټول ډار نیولي ول.
د یاشار مور دیگ پر سر ایښی وو او د انګړ منځ کې ولاړه وه او نارې وهلی: یاشار چېرته لاړی؟.... اوس دې سترګې راوباسي!.....
یاشار چې د مور آواز واورېد، بلی ته راغی او وې ویل: مورې، مه ډارېږه! دا زما ملګري دي. که زه درته ګران یم، لاړه شه اولدوز راولېږه د بلی سر ته. مورې، هیله کوم! مورې لاړه شه!... مور دواړه باید سفر وکړو....

مور يې زوی ته حيران حيران کتل او څه يې نه ويل. ياشار بيا زاري وکړه: مورې، لاړه شه!.... هيله کوم... کارغان زما ملګري دي... ورڅخه مه ډارېږه!

ياشار نه پوهېده څه وکړي. لږ پاتې وو چې په ژړا شي. انا مخې ته راغله او وې ويل: ته لاړ شه په جال کې کېنه، زه د څو کارغانو سره اولدوز پسې ځم، وګورم چېرته ده.

د کارغانو نارو ډېر کسان د انګړ منځ ته رايستلي ول. هر چا يو شی پر سربانديې ايښی وو او په وېره وېره يې آسمان ته کتل. ځينې خلك له ډاره په کوټو کې پاتې شوي ول.

بوډی ګانو نارې وهلې: بلا نازل شوې! لاړ شی دعا وکړئ. لمونځ وکړئ، سوالونه او نذرونه وکړئ!

ناڅاپه پلار ډانګی په لاس انګړ ته راغی. مېره هم ورپسې رااوتله. دواړو ديګي پر سر نيولي ول. انا وويل: کارغانو! د دې سړي او ښځې لاس او پښې وتړې، پرېښږدي وخوځېږي.

کارغان ورباندې راټول شول، ديګونو شور کاوه مېره او پلار يې ډارول. انا د څو کارغانو سره ورننوتله. د اولدوز آواز د پخلنځي نه راتلو. د پخلنځي ور کلپ وو. اولدوز په چاړه وهلو سره غوښتل چې ور سوری کړي. يو وړوکی سوری يې هم کړی وو. په دې وخت کې د ياشار مور راورسېده. کارغانو ورته لار پرېښوده. مور په ډېره کلپ وواهه او قلف مات شو. اولدوز رااوتله. مور هغه په غېږ کې ونيوله او ښکل يې کړه. اولدوز وويل: مورې، زموږ انديښنه مه کوه، ژر راستنېږو. مېرې ته هم مه وايه چې زه تا رااويستلم. ځوروي دی.

د یاشار مور ژړل. اولدوز منډه کړه، د چرګانو د کوډګی نه یې یوه کڅوړه راوویستله او د بلۍ سر ته وختله. کارغان ورنه چاپېر ول. کله چې د یاشار خوا ته ورسېده، ځان یې وربانديې وغورځاوه، یاشار ورته غېږ خلاصه کړه او په سینې پورې یې ټینګه کړه او له خوشالۍ یې وژړل.

انا د یاشار د مور نه مننه وکړه، بام ته وختله او په لوړ آواز یې وویل: کارغانو، حرکت وکړئ!

ناڅاپه کارغان پر حرکت راغلل او په مښوکو او پنجو یې جال ونیو او پورته یې کړ. یاشار د جال پر څنډو پورې مزي تړلي ول. کارغانو هغه سره نیولي ول. یاشار د پاسه غږ کړ: مورې، مور لاړو. پلار ته مې سلام ورساوه، ژر بېرته راځو، مه خپه کېږه!

کارغانو مېره او پلار پر خپل حال پرېښودل او روان شول، هغه دواړه په انګړ کې ولاړ ول او چیغې وهلې. لرګې او ډبرې یې ویشتلې، جامې یې څیرې څیرې شوې وې او څو ځایه زخمي شوي هم ول.

بالاخره د ښار نه لېرې وتل.

په زرهاوو کارغان د ماشومانو شاوخوا نه راټول شول. یوازې سر د پاسه یې خالي وو. اولدوز ورېځو ته کتل او له ځان سره یې وویل: څومره ښکلې!

کارغانو شور کاوه او تلل.

تلل د کارغانو ښار ته.

تلل هغه ځای ته چې د «پلار« د کور نه ښه وو.

تلل هغه ځای ته چې «مېره» هلته نه وه.

د شهیدو او ناکامو ملګرو په یاد، چوشکونه لېرې وغورځوئ!

انا، پېغله کارغه او ښاغلی کارغه راغلل او له ماشومانو سره کېناستل چې څو خبرې ورسره وکړي او بیا لاړ شي د نورو په شان کار وکړي.

اولدوز خپله کڅوړه خلاصه کړه او یو کمیس یې راوویست او یاشار ته یې وویل: دا د پلار دی، ستا دپاره مې راوړ. بیا به یې اغوندې.

یاشار مننه وکړه.

په کڅوړه کې یوه اندازه ډوډۍ او پنیر هم ول. اولدوز د کارغه څو بڼکې له جیبه راوویستلې او انا ته یې ورکړې او وې ویل: انا، د «ښاغلي کارغه» بڼکې دي. د یادګار په توګه مې ساتلې وې چې تا ته یې درکړم. زه او یاشار به «ښاغلی کارغه» او مور یې هېڅکله هېر نکړو. هغوی زموږ په خاطر ووژل شول.

انا بڼکې واخیستلې، هوا ته پورته شوه او په داسې حال کې چې د ماشومانو او کارغانو پر سر الوتله، په لوړ آواز یې وویل: ستاسو په اجازه غواړم دوه ټکي خبرې وکړم.

کارغان غلي شول. انا یو چوشك د وزر له لاندې نه راوویست او وې ویل: ګرانو دوستانو! ښو کارغانو! همدا اوس اولدوز ما ته د «ښاغلي کارغه» څو بڼکې راکړې. موږ هغه ساتو. د دې دپاره چې د یوې مهربانۍ او فداکارۍ مور او زوي نښه ده. دا بڼکې به موږ ته وښیئي چې موږ هم زړه ور او ښه کارغان اوسو.

اولدوز او یاشار هورا وویل.

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړې.

انا خپلې خبرې ته ادامه ورکړه: خو دا «چوشك« لېرې غورځوم. د دې پاره چې مېرې د اولدوز دپاره رانیولی وو، چې تل هغه وزببښي او مجال ونلري چې خبرې وکړي او له چا سره د زړه خواله وکړي.

اولدوز خپل چوشك وپېژاند. هاغه چې «ښاغلي کارغه» ته يې ورکړی وو.

انا چوشك کښته راغوځار کړ، کارغانو شور جوړ کړ. انا وويل: مېرې «ښاغلی کارغه» ووژلو. «ښاغلی کارغه» يې نامرداه کړ. خو ياشار او اولدوز هغوی هېر نکړل. نو ژوندی دې وي هغه ماشومان چې هېڅکله خپل نامراده او شهيد ملګري نه هېروي!

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړې. اولدوز او ياشار لاسونه وتړل او هورا يې وويل.

د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار، غرمېشته کارغان

له لېرې نه لوړ غرونه ښکاره شول. انا راکښته شوه او وې ویل: د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار دی. تعجب ونه کړی، چې موږ ولې راغلي یو او د غره پر سر مو کورونه جوړ کړي دي. کارغان ډول ډول دي.

پای

د ۱۳۴۴ کال – منی

د ملگرو لیك

دا هم د هغو ماشومانو د مینې ډك لیك دی، چې د «اولدوز او کارغانو» کیسه یې د چاپ نه وړاندې اورېدلې ده. او وې نه غوښتل چې غلي پاتې شي. لیك د دغو ماشومانو د ښوونکي په لاس ماته رارسېدلی دی.

د اولدوز ملگرو ته سلام وایو. هر څوك چې موږ ته د اولدوز خبر راوړي زېری ورکوو. موږ د کارغانو، یاشار او اولدوز په اړه اندېښنه لرو. زموږ سره صابون ډېر دی. غواړو هغه اولدوز ته ورکړو. موږ د پسرلي په انتظار یو. نور به کارغان نه څورووو. موږ غواړو مینديې د کارغه د مور په شان وي. د کارغه مور، مور ده. پر موږ گرانه ده. د کارغه مور پر مېړه گرانه ده. موږ غواړو زموږ ميندې زموږ پر پلرونو گرانې وي.

موږ فکر کوو «ښاغلی کارغه»، اولدوز او یاشار تللي دي، چې دعوا وکړي. دعوا وکړي له پلرونو او مېرو سره. موږ به یاشار ته غشي او لیندۍ جوړې کړو. د کارغانو ځالې نه ورانوو، څو ښاغلی کارغه ورباندې کېني. کله چې پلار راشي، مېره راشي، اولدوز راخبر کړي. موږ به اولدوز ته بوټان او جامې ورکړو. کبان به غلا کړو. غمې به راغونډې کړو. ښاغلی کارغه به زېری راوړي. په جگړه کې به بریالی شي.

یاشار به د اولدوز لاس ونیسي، رابه شي. اولدوز به ښه مور شي او یاشار به ښه پلار شي. موږ به د دوی په واده کې نڅا وکړو. موږ په اندېښنه کې یو. ټولو ته په اندېښنه کې یو. غواړو د دوې مرستې ته ورشو. غواړو دوی ژر د کارغانو له ښار نه راستانه شي.

د اولدوز، یاشار او د کارغانو ملگري

(د آذرشهر، د امیر کبیر د دولتي ښوونځي د شپږم ټولگي د ۲۸ زده کوونکو نوم او لاسلیك - ۴۴\۱۱\۱۴)

زړګیه، مه ماشومه کیږه، ګناه څه ته وایي؟ ګناه خو دا ده چې غلا ونه کړم او زه او اولاد مې له ولږې مړه شوو. زړګیه ګناه خو دا ده چې ګیډه مړه نه کړم. ګناه دا ده چې صابون د پښو لاندې پروت وي او زه وږې پاتې شم. زما دومره عمر شوی دی، چې په دې خبرو پوه شم. په دې هم ته پوه شه، چې په دې تشو نصیحتونو د غلا مخه نیول کیدای نشي او تر هغه چې هر څوك د ځان دپاره کار کوي، غلا به هم وي.